

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY DOZORU A KONTROLY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

1.1

Jednací řády zastupitelstev obcí

podle právního stavu
ke dni 1. 9. 2020

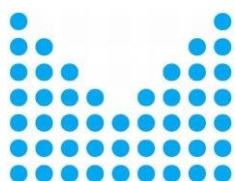
ODBOR
VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY
MINISTERSTVA VNITRA
2020

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

1.1

Jednací řády zastupitelstev obcí

www.mvcr.cz/odk

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Jednací řády zastupitelstev obcí

Vydává: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4

Autor: Mgr. Rudolf Hásek

Garant: Ing. Bc. Miroslav Veselý

Odsouhlaseno: odborem legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra

Schválila: Ing. Marie Kostruhová

Grafická úprava a tisk: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4

Počet stran: 61

Místo a rok vydání: Praha, 2020

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	7
JEDNACÍ ŘÁDY ZASTUPITELSTEV ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	8
A. OBECNÉ OTÁZKY	8
1. Kde lze nalézt právní úpravu jednacích řádů zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy?	8
2. Jakou právní závaznost mají jednací řády zastupitelstev obcí?	9
3. Jaké jsou důsledky porušení jednacího řádu zastupitelstva obce?	10
4. Jak se vydává jednací řád zastupitelstva obce?	10
5. Kdo zajišťuje vznik návrhu jednacího řádu zastupitelstva obce?	10
6. Má obec zákonnou povinnost zveřejnit jednací řád svého zastupitelstva?	11
7. Kdo kontroluje dodržování jednacího řádu zastupitelstva obce?	11
B. OBSAH JEDNACÍHO ŘÁDU ZASTUPITELSTVA OBCE	12
1. Co by mělo být obsahem jednacího řádu zastupitelstva obce?	12
2. Co je, případně není legální zahrnout do obsahu jednacího řádu zastupitelstva obce?	13
3. Lze jednacím řádem upravovat práva a povinnosti členů zastupitelstva obce?	14
4. Jak lze jednacím řádem upravovat práva a povinnosti ostatních účastníků zasedání zastupitelstva obce?	14
5. Lze usnesením zastupitelstva obce (např. jednacím řádem) měnit zákonem stanovený režim zařazování návrhů na program jednání zasedání zastupitelstva?	14
6. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce upravovat vzájemné vztahy mezi jednotlivými orgány obce?	15
7. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce stanovit omezující opatření vystupujících?	16
8. Jak lze jednacím řádem zastupitelstva obce upravovat náležitosti hlasování?	16
9. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce stanovit pořádková opatření?	17
10. Lze jednacím řádem stanovit zákaz pořizování záznamu ze zasedání zastupitelstva obce?	18
11. Lze v jednacím řádu upravit problematiku zápisu ze zasedání zastupitelstva obce?	19
12. Lze jednacím řádem upravovat podmínky zveřejňování dokumentů o činnosti zastupitelstva obce?	23
13. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce upravovat problematiku výborů?	25
14. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce upravovat náležitosti pracovních (neveřejných) jednání (schůzek) členů zastupitelstva obce?	25
15. Jak dlouho trvá platnost jednacího řádu zastupitelstva obce? Váže se platnost jednacího řádu na volební období zastupitelstva obce?	25

C. VZORY JEDNACÍCH ŘÁDŮ A JEJICH KOMENTÁŘ	27
I. Jednací řád Zastupitelstva obce Vzorná Ves (model pro obec bez rady obce a bez tajemníka obecního úřadu)	27
II. Komentář k Jednacímu řádu Zastupitelstva obce Vzorná Ves (model pro obec bez rady obce a bez tajemníka obecního úřadu)	36
III. Jednací řád Zastupitelstva města Vzorná Obec (model pro město s radou města a tajemníkem městského úřadu)	41
IV. Komentář k Jednacímu řádu Zastupitelstva města Vzorná Obec (model pro město s radou města a tajemníkem městského úřadu)	53
Seznam základních dotčených právních předpisů	59
Související judikatura	59

ÚVODNÍ SLOVO

Ministerstvo vnitra poskytuje územním samosprávným celkům v oblasti samostatné působnosti dlouhodobě komplexní metodickou pomoc prostřednictvím jednotlivých pracovišť odboru veřejné správy, dozoru a kontroly. Jednou z konkrétních forem této vzájemné spolupráce jsou mimo jiné i tradiční tematicky orientované edice nejrozličnějších metodických doporučení. Dnes Vám předkládáme jedno z nově aktualizovaných vydání pod titulem „Jednací řády zastupitelstev obcí“. Základním smyslem průběžných aktualizací těchto materiálů je především snaha co nejpružněji reagovat na přirozený vývoj související problematiky a nalézat optimální východiska při řešení nejčastějších úkolů vyplývajících z každodenní činnosti územních samosprávných celků. Pevně věříme, že tato iniciativa může svým skromným dílem k dosažení našich společných cílů napomoci.

Praha, září 2020

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru veřejné správy, dozoru a kontroly

JEDNACÍ ŘÁDY ZASTUPITELSTEV ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

A. OBECNÉ OTÁZKY

1. Kde lze nalézt právní úpravu jednacích řádů zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy?

Právní úpravu vztahující se k problematice jednacích řádů zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy obsahují v poměrně omezeném rozsahu speciální zákony k jednotlivým výše uvedeným typům územních samosprávných celků, tj. **zákon** č. 128/2000 Sb., **o obcích** (obecní zřízení), **zákon** č. 129/2000 Sb., **o krajích** (krajské zřízení) a **zákon** č. 131/2000 Sb., **o hlavním městě Praze**.

Vlastní obsah jednacích řádů zastupitelstev územních samosprávných celků legislativa ponechává víceméně na uvážení a potřebě konkrétního zastupitelstva. Předpokládá tak vedle splnění podmínek obecné zákonnosti především citlivější zohlednění specifických požadavků vycházejících z detailní znalosti místních poměrů.

Obce

Povinnost vydat jednací řád zastupitelstvům obcí ukládá § 96 zákona o obcích: „*Zastupitelstvo obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce.*“

Jednací řád zastupitelstva obce je zmíněn rovněž v ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích: „*Občan obce, který dosáhl věku 18 let, ... má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem...*“

Ustanovení § 36 odst. 1 zákona o obcích pak deklaruje právo čestných občanů obce vystoupit na zasedání jejího zastupitelstva v souladu s jednacím řádem: „*Obec může udělit fyzickým osobám, které se významnou měrou zasloužily zejména o rozvoj obce, čestné občanství obce. Čestný občan obce má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska v souladu s jednacím řádem zastupitelstva obce.*“

Kraje

Zákon o krajích obsahuje pouze nepatrně rozsáhlejší úpravu problematiky jednacích řádů zastupitelstev (krajů), když v § 44 stanovuje následující: „*Zastupitelstvo vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva a výborů.*“

Výslovný odkaz na jednací řád obsahuje rovněž ustanovení § 12 odst. 2 písm. b) zákona o krajích: „*Občan kraje, který dosáhl věku 18 let, ... má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem...*“

Hlavní město Praha

Zastupitelstvu hlavního města Prahy ukládá zákon o hlavním městě Praze vydat jednací řád prostřednictvím ustanovení § 66: „**Zastupitelstvo hlavního města Prahy vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání, včetně postupu při projednávání návrhů zákonů podávaných Poslanecké sněmovně.**“

Jednací řád zastupitelstva je v zákoně o hlavním městě Praze zmíněn také v § 7 písm. d): „**Občan hlavního města Prahy, který dosáhl věku 18 let, ... má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy v souladu s jednacím řádem svá stanoviska...**“,

dále v § 8 písm. d): „**Občan městské části, který dosáhl věku 18 let, má právo... vyjadřovat na zasedání zastupitelstva městské části v souladu s jednacím řádem svá stanoviska...**“,

v § 10 odst. 1: „**Hlavní město Praha může udělit fyzickým osobám, které se významnou měrou zasloužily o rozvoj hlavního města Prahy, čestné občanství hlavního města Prahy. Čestný občan má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy svá stanoviska v souladu s jednacím řádem zastupitelstva hlavního města Prahy.**“ a

v § 10 odst. 2: „**Městská část může udělit fyzickým osobám, které se významnou měrou zasloužily o rozvoj městské části, čestné občanství městské části. Čestný občan má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva městské části svá stanoviska v souladu s jednacím řádem zastupitelstva městské části.**“

Následující text tohoto metodického materiálu se vztahuje především k jednacím řádům zastupitelstev obcí. Pro jednací řády zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy platí tento výklad přiměřeně, nestanoví-li zákon v konkrétním případě jinak.

2. Jakou právní závaznost mají jednací řády zastupitelstev obcí?

Jednací řád zastupitelstva obce (dále také jen „jednací řád“) není právním předpisem, a není proto součástí právního řádu. Jednací řád je usnesením zastupitelstva obce. Lze jej chápat jako vnitřní předpis, jenž upravuje zejména náležitosti související s činností zastupitelstva obce, respektive organizací jeho zasedání a jenž má na základě zákona schopnost příležitostně působit i na osoby stojící vně zastupitelstva obce (např. § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích). Jednací řád upravuje především pravidla, jimiž se řídí účastníci zasedání zastupitelstva obce, a způsob řešení jednotlivých situací nastávajících před zasedáním, v jeho průběhu, ale i po zasedání zastupitelstva či zcela mimo něj. Obsah jednacího řádu nesmí být v rozporu se zákonem či jiným právním předpisem. V opačném případě je tato skutečnost zákonným důvodem k dozorovému zásahu Ministerstva vnitra podle § 124 zákona o obcích.

3. Jaké jsou důsledky porušení jednacího řádu zastupitelstva obce?

Při porušení jednacího řádu zastupitelstva obce je třeba rozlišovat situace, kdy je s jednacím řádem porušován i zákon (typicky v případech, kdy je zákon jednacím řádem citován či parafrázován) a situace, při nichž porušením jednacího řádu k porušení zákona nedochází (typicky v případech, kdy jednací řád vedle zákona upravuje otázky zákonem neupravené). Právní důsledky výše uvedeného jsou v obou případech zřejmé. V prvním případě je porušován zákon, ve druhém nikoliv. Ve druhém jmenovaném případě porušení jednacího řádu nemá za následek nezákonnost či neplatnost přijatých usnesení a nemá vliv na zákonnost průběhu jednání (zasedání) zastupitelstva obce. S ohledem na skutečnost, že jednací řád je formálně vzato usnesením zastupitelstva obce (viz výše), může se zastupitelstvo od postupu stanoveného jednacím řádem v jednotlivých případech odchýlit, jsou-li splněny podmínky obecné zákonnosti a byl-li takový postup schválen nadpoloviční většinou hlasů všech členů zastupitelstva či faktickým jednáním zastupitelstva bez uplatnění námitek člena zastupitelstva. Jinými slovy, jako odchylku od jednacího řádu lze akceptovat nejen výslovné usnesení, jímž se určitá otázka řeší jinak, než jak stanoví jednací řád, ale i faktické jednání proti jednacímu řádu, je-li zastupitelstvem akceptováno bez výhrad. Platnost a účinnost jednacího řádu tím není dotčena. Zastupitelstvo obce by však mělo vždy upřednostňovat především postup určený jednacím řádem a postupovat odchylně pouze v případech, kdy je to z významného důvodu skutečně nezbytné.

4. Jak se vydává jednací řád zastupitelstva obce?

Jednací řád zastupitelstva obce se vydává ve formě usnesení zastupitelstva obce. Procesní postup jeho vzniku je naprosto stejný jako v případě kteréhokoliv jiného usnesení. Informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva, na němž se má o schválení (respektive vydání) jednacího řádu rozhodovat, by měla tuto skutečnost obsahovat jako jeden z bodů programu připravovaného zasedání. Konkrétní znění jednacího řádu musí být vždy nedílnou součástí příslušného návrhu usnesení. Je-li návrh tohoto usnesení na zasedání zastupitelstva schválen nadpoloviční většinou hlasů všech členů zastupitelstva, je příslušné usnesení přijato. Tímto okamžikem je jednací řád vydán. Usnesení o schválení jednacího řádu obvykle obsahuje schválené znění jednacího řádu jako svou přílohu.

5. Kdo zajišťuje vznik návrhu jednacího řádu zastupitelstva obce?

Svého práva předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce (tedy i návrhu na schválení, změnu či zrušení jednacího řádu) mohou v souladu s § 94 odst. 1 zákona o obcích využít členové zastupitelstva, rada obce a výbory. Nejčastěji předkládá zastupitelstvu návrh jednacího řádu rada obce nebo starosta. Návrh na schválení, změnu či zrušení jednacího řádu však lze na program jednání zastupitelstva zařadit i dle § 94 odst. 2 zákona o obcích, tj. v samotném průběhu zasedání zastupitelstva, podpoří-li takový postup svými hlasy nadpoloviční většina všech jeho členů. Možný okruh předkladatelů se tím nijak nemění.

6. Má obec zákonnou povinnost zveřejnit jednací řád svého zastupitelstva?

Ano, má. A to i přesto, že ze zákona o obcích taková povinnost nevyplývá. Jednací řád zastupitelstva obce musí být totiž povinně zveřejňován na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“), neboť musí být vnímán jako jeden z *nejdůležitějších předpisů, podle nichž* obec jako *povinný subjekt zejména jedná a rozhoduje* (§ 5 odst. 1 písm. d) informačního zákona). Informační zákon obci ukládá povinnost zveřejnit jednací řád *ve svém sídle a svých úřadovnách na místě, které je všeobecně přístupné, jakož i umožnit pořízení jeho kopie*. Informační zákon (§ 5 odst. 4) dále povinnému subjektu ukládá povinnost zveřejnit dotčenou informaci (zde jednací řád) rovněž *způsobem umožňujícím dálkový přístup* (typicky prostřednictvím internetu).

7. Kdo kontroluje dodržování jednacího řádu zastupitelstva obce?

Na prvotní (přirozené) kontrole dodržování jednacího řádu zastupitelstva obce se svým zodpovědným přístupem podílí především samo zastupitelstvo, respektive jeho jednotliví členové. Zastupitelé se mohou kdykoliv v průběhu zasedání přihlásit o slovo s technickou poznámkou, jejímž obsahem je upozornění na porušení právních předpisů, jednacího řádu či jiných procedurálních pravidel. Zvláštní odpovědnost za dodržování jednacího řádu pak lze přičítat zejména předsedajícímu, jenž zasedání zastupitelstva řídí a odpovídá tak za jeho řádný průběh. Kontrolu dodržování jednacího řádu provádí rovněž kontrolní výbor. Kontrola plnění usnesení zastupitelstva obce je dle § 119 odst. 3 písm. a) zákona o obcích ostatně jedním ze zákonem stanovených úkolů tohoto povinně zřizovaného kontrolního orgánu zastupitelstva. V souladu s jednacím řádem se na kontrole jeho dodržování mohou do jisté míry podílet i běžní občané v rámci realizace svých zákonných oprávnění. O důvodnosti uplatněných námitek členů zastupitelstva, kontrolního výboru či ověřovatelů zápisu (případně občanů), stejně tak jako o dalším postupu rozhoduje vždy zastupitelstvo obce.

B. OBSAH JEDNACÍHO ŘÁDU ZASTUPITELSTVA OBCE

1. Co by mělo být obsahem jednacího řádu zastupitelstva obce?

Konkrétní obsah jednacího řádu zastupitelstva obce není závazně určen žádným právním předpisem. Ustanovení § 96 zákona o obcích zastupitelstvům obcí pouze ukládá povinnost vydat jednací řád, *v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce*. Z citovaného ustanovení je zřejmé, že o konkrétním obsahu i rozsahu jednacího řádu rozhoduje zastupitelstvo každé obce dle vlastního uvážení, respektive dle aktuálních potřeb. Vytvořit univerzální jednací řád pro zastupitelstva všech obcí bez rozdílu reálně nelze. Ministerstvo vnitra přesto v závěrečné části tohoto metodického materiálu předkládá k eventuálnímu využití dva ilustrativní vzorové jednací řády s komentářem jako příklad možné formulace se záměrem pokrýt alespoň některé nejběžnější provozní a organizační potřeby zastupitelstva obce. Tyto vzory však nejsou nikterak závazné a mají případným adresátům sloužit jen jako zdroj volné inspirace.

Zastupitelstvo obce může do svého jednacího řádu začlenit prakticky veškeré atributy související s jeho činností před zasedáním, v jeho průběhu i po něm. Do jednacího řádu lze zapracovat například i zásady vzájemných vztahů mezi jednotlivými orgány obce, stejně tak jako stanovení konkrétních úkolů těmto orgánům a jistě i mnohé další problematiky, z nichž některé ani nemusí věcně souviset s jednáním zastupitelstva. Z tohoto hlediska je tedy nutno pohlížet na jakýkoliv výčet doporučených součástí jednacího řádu spíše jen jako na předem neuzavřený a nanejvýš elastický katalog fakultativních (dobrovolně volitelných) náležitostí. Zastupitelstvům obcí lze ovšem na druhé straně rovněž doporučit, aby své jednací řády koncipovaly především pragmaticky a nezačleňovaly do nich nutně prvky, jež se aktuálně nikterak nevztahují k jejich reálně očekávaným potřebám. Vytvářet jednací řád prvoplánově jako všeobsažný (s domnělým předpokladem univerzální připravenosti) se totiž z hlediska hlubšího smyslu jeví jako nepřilíš účelné, neboť zastupitelstvo může s ohledem na formální povahu jednacího řádu (usnesení zastupitelstva obce) při dodržení podmínek obecné zákonnosti kdykoliv přistoupit k jeho změně či zvolit v konkrétním případě dokonce postup, jenž platnému jednacímu řádu nutně odpovídat nemusí (viz výše – A. 3.). Zastupitelstvo obce je tak permanentně způsobilé rozhodovat i o skutečnostech, které jednací řád výslovně neupravuje, a je jistě schopno pružně a racionálně reagovat na absolutní většinu svých aktuálních potřeb i bez předchozího zakotvení v jednacím řádu.

Jednacími řády zastupitelstev obcí je nejčastěji upravována následující problematika:

- **náležitosti přípravy zasedání**
 - svolávání zasedání zastupitelstva, frekvence jednotlivých zasedání
 - návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání
 - informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání
 - příprava materiálů pro jednání zastupitelstva
 - rozesílání podkladových materiálů členům zastupitelstva

- **náležitosti průběhu zasedání**
 - obecné náležitosti (zásada veřejnosti zasedání, pravomoci zastupitelstva, řízení zasedání, prezenční listina, oznamování neúčasti člena zastupitelstva na zasedání, usnášeníschopnost, schvalování programu zasedání, schvalování návrhu na ověřovatele zápisu, určení zapisovatele, zprávy o činnosti jednotlivých orgánů a institucí obce, rozhodování o námitkách členů zastupitelstva proti zápisu z předchozího zasedání, udělování slova, návrhy usnesení atd.)
 - práva a povinnosti účastníků zasedání zastupitelstva
 - omezující opatření vůči vystupujícím
 - pořádková opatření
 - podrobnosti hlasování
 - technické poznámky
 - přerušování zasedání, přestávky
 - výbory a pracovní skupiny
 - pravidelné zprávy právnických osob s příslušnou vazbou na obec
 - ukládání úkolů orgánům a institucím obce
 - pořizování zvukových a obrazových záznamů ze zasedání
 - zahájení, průběh a ukončení rozpravy
 - ukončení zasedání (případně stanovení pevných časových limitů zasedání)

- **náležitosti související s činností zastupitelstva po zasedání či mimo něj**
 - pořizování, obsah, uchovávání a zveřejňování zápisu ze zasedání
 - nakládání se zvukovými a obrazovými záznamy ze zasedání
 - pracovní (neveřejná) jednání (schůzky) členů zastupitelstva
 - vztahy mezi jednotlivými orgány a institucemi obce
 - úřední deska, webové stránky obce, obecní zpravodaj, obecní vývěsky atd.
 - platnost a účinnost jednacího řádu, přechodná ustanovení

Ani výše uvedený seznam jednotlivých kategorií však nelze považovat za dogmaticky optimální (či snad dokonce konečný) výčet přípustných náležitostí jednacího řádu. Zatímco některým obcím bude jistě postačovat jednací řád zastupitelstva v jeho nejjednodušší možné podobě, v jiných případech tomu může být právě naopak. Nejvhodnějším řešením je proto utvářet obsah jednacího řádu vždy pouze na základě skutečných a především aktuálních potřeb konkrétního zastupitelstva obce.

2. Co je, případně není legální zahrnout do obsahu jednacího řádu zastupitelstva obce?

Dle § 96 zákona o obcích musí jednací řád zastupitelstva obce obsahovat *podrobnosti o jednání zastupitelstva obce*. Není však pevně stanoveno, které podrobnosti konkrétně, ani v jakém rozsahu. Jednací řád tedy nepochybně **musí** obsahovat alespoň některé *podrobnosti o jednání zastupitelstva obce* a mimo to **může** upravovat i některé další organizační záležitosti. Obsah jednacího řádu přitom v žádném případě **nesmí** být v rozporu s právním řádem České republiky.

Velmi častým obsahem jednacího řádu zastupitelstva obce bývá zpřísňující úprava již existujícího zákonného ustanovení. Jedná se o situace, v nichž si zastupitelstvo obce stanoví v konkrétní záležitosti ještě přísnější podmínky, než jaké stanovuje zákon. Tento postup je samozřejmě legální, ovšem porušením takového ustanovení jednacího řádu nedochází k porušení zákona (viz předchozí text – A. 3.). Příkladem mohou být zejména nejrůznější prodlužování zákonné sedmidenní lhůty dle § 93 odst. 1 zákona o obcích apod. Nelegálními jsou naopak veškerá ustanovení, která nerespektují či přímo porušují postupy, limity a příkazy stanovené zákonem. Zcela nepřípustné je tak například zkracování výše uvedené lhůty 7 dní dle § 93 odst. 1 zákona o obcích mimo zákonný rámec, vyloučení veřejnosti z jednání zastupitelstva obce, podmiňování zařazení návrhu na pořad připravovaného zasedání dle § 94 odst. 1 zákona o obcích souhlasem rady obce či starosty atp.

3. Lze jednacím řádem upravovat práva a povinnosti členů zastupitelstva obce?

Do jisté míry ano. Práva a povinnosti členů zastupitelstva obce jsou vymezeny právním řádem České republiky (zejména zákonem o obcích) a v tomto rozsahu musí být také jednacím řádem bezpodmínečně respektovány. Vedle toho však lze tato práva a povinnosti jednacím řádem na základě zákonného zmocnění (§ 96 zákona o obcích) přiměřeně usměrňovat (upřesňovat), je-li to nezbytné pro řádný průběh jednání (zasedání), shodne-li se na tom většina všech členů zastupitelstva formou přijatého usnesení (např. jednací řád) a neodporuje-li takto stanovený postup zákonu či jinému právnímu předpisu. Na tomto základě lze například v rámci příslušných opatření jednacím řádem stanovit časová omezení či počet jednotlivých vystoupení členů zastupitelstva během zasedání apod.

4. Jak lze jednacím řádem upravovat práva a povinnosti ostatních účastníků zasedání zastupitelstva obce?

Pro ostatní účastníky zasedání zastupitelstva obce platí obdobně totéž, co pro členy zastupitelstva. Ani ostatním účastníkům zasedání zastupitelstva nesmí být upřena jejich základní práva stanovená právním řádem České republiky. Narušena nesmí být zejména zásada veřejnosti zasedání zastupitelstva obce, musí být zachováno právo příslušných účastníků vystoupit na zasedání dle § 16 zákona o obcích atd. Za účelem řádného průběhu zasedání však mohou být jednacím řádem i v tomto případě stanovena např. omezení jednotlivých vystoupení (jsou-li současně dodrženy podmínky obecné zákonnosti) apod.

5. Lze usnesením zastupitelstva obce (např. jednacím řádem) měnit zákonem stanovený režim zařazování návrhů na program jednání zasedání zastupitelstva?

Ne. Zákonou úpravu problematiky předkládání a zařazování návrhů na program jednání zasedání zastupitelstva obce obsahuje § 94 odst. 1 a 2 zákona o obcích. Tato úprava má přitom zcela kogentní (neměnný) charakter a při realizaci dotčených procesů se od ní nelze odchýlit. Zákonem stanovený režim rovněž nelze nad jeho rámec dále podmiňovat. Subjekty vyjmenované v § 94 odst. 1 zákona o obcích mají

právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce, a to bez dalších podmínek. Z technických důvodů lze za účelem administrace a zveřejnění informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce (viz § 93 odst. 1 zákona o obcích) stanovit rozumnou uzávěrku pro evidenci dosud podaných návrhů (např. 10 dní před zasedáním), avšak ani poté nelze až do zahájení zasedání zastupitelstva zákonem vyjmenované subjekty omezovat v jejich právech dle § 94 odst. 1 zákona o obcích. Všechny návrhy podané před zahájením zasedání zastupitelstva obce je třeba vždy zařadit v souladu se zákonem na program připravovaného zasedání (tzn. rozšířit o ně již případně zveřejněný program, respektive jej v tomto smyslu aktualizovat). V úvodu příslušného zasedání je pak zastupitelstvu ke schválení předkládán návrh programu jednání obsahující všechny návrhy uvedené v již zveřejněné informaci dle § 93 odst. 1 zákona o obcích i všechny návrhy navržené v období mezi uzávěrkou (zveřejněním informace) a zahájením zasedání. O finálním programu jednání tedy rozhoduje hlasováním vždy výhradně zastupitelstvo obce. Nikdo jiný není oprávněn jakkoliv manipulovat s podanými návrhy oprávněných subjektů, tedy ani předběžně rozhodovat o jejich (ne)zařazení. Nesplňují-li podané návrhy elementární předpoklady pro projednání či shledá-li k tomu zastupitelstvo jiný relevantní důvod, vyloučí dotčené body programu (návrhy) z projednání na příslušném zasedání. To ovšem neznamená, že jednací řád zastupitelstva obce nemůže stanovit parametry předkládaných návrhů. Jejich (ne)dodržení však v žádném případě nemůže být legálním důvodem k nezařazení návrhů na program jednání připravovaného zasedání zastupitelstva dle § 94 odst. 1 zákona o obcích. Eventuální nedostatky jednotlivých návrhů naopak zastupitelstvo posoudí teprve při schvalování programu v úvodu příslušného zasedání. Obdobně také nelze po schválení programu zastupitelstvem svévolně „stahovat“ návrhy (jednotlivé body) z již schváleného programu (a to ani jejich původním navrhovatelem), neboť tato pravomoc přísluší pouze zastupitelstvu. Rovněž o zařazení návrhů přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva obce na program jeho jednání rozhodne zastupitelstvo obce (viz § 94 odst. 2 zákona o obcích).

6. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce upravovat vzájemné vztahy mezi jednotlivými orgány obce?

Ano. Orgány obce jsou dle § 5 odst. 1 zákona o obcích *zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce*. Práva a povinnosti jednotlivých orgánů obce určuje zejména zákon o obcích. *Zastupitelstvo* je nejvyšším orgánem obce a *rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce* (§ 84 odst. 1 zákona o obcích). V tomto smyslu také zastupitelstvo může ostatním orgánům obce ukládat v samostatné působnosti nejrůznější úkoly, a to případně i prostřednictvím jednacího řádu (typicky stálé úkoly). O záležitostech přenesené působnosti naopak zastupitelstvo rozhoduje pouze v případě, stanoví-li tak zákon o obcích (např. § 84 odst. 3 zákona o obcích) či zvláštní právní předpis. Úprava vzájemných vztahů mezi jednotlivými orgány obce (a dalšími jejími institucemi, např. výbory, pracovními skupinami, právníckými osobami apod.) je vždy velmi praktickou součástí obsahu jednacích řádů zastupitelstev obcí, neboť vymezuje důležité podrobnosti vzájemné spolupráce (konkrétní odpovědnosti, způsob komunikace atd.).

7. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce stanovit omezující opatření vystupujících?

Ano. Veřejná diskuze o míře legitimacy (potažmo legality) nejrůznějších opatření směřujících v rámci jednacích řádů k omezování vystupujících probíhá prakticky nepřetržitě již dlouhou řadu let na všech úrovních naší společnosti. Viz např. Parlament České republiky, zastupitelstva krajů, obcí či hlavního města Prahy, ale i valné hromady obchodních korporací, komorové či cechovní orgány apod. Je přitom nanejvýš zřejmé, že v podobných situacích vždy nevyhnutelně dochází ke střetu minimálně dvou stejně důležitých společenských hodnot. V případě zasedání zastupitelstev obcí tak proti sobě stojí veřejný zájem na úspěšné realizaci samosprávných činností (tedy řádný, efektivní a účelný průběh zasedání zastupitelstva obce) a právo jednotlivce (případně skupiny) vyjádřit svobodně vlastní stanovisko k projednávané věci. Jakkoliv jsou obě výše uvedené hodnoty (zájmy) samy o sobě pro řádné fungování demokratické společnosti zcela zásadní, nelze mnohdy spolehlivě určit pořadí jejich momentální důležitosti. K uplatnění omezujících opatření by proto mělo být přistupováno jen velmi uvážlivě, a je-li to pro řádný průběh zasedání skutečně nezbytné. Aplikační praxe, související judikatura, akademická obec a další významné zdroje se nicméně v současnosti již shodují na ustáleném právním názoru, že přiměřená omezení vystupujících (včetně členů zastupitelstva) jsou při dodržení obecné zákonnosti v nezbytných případech legitimní, respektive legální. Tento konzistentní úzus (ustálený způsob nazírání) je přitom výsledkem pečlivé analýzy výše zmíněných hodnotových kolizí, v nichž se veřejný zájem na řádném a účelném průběhu zasedání zastupitelstva obce dlouhodobě jeví jako hodnotově převažující.

Nejčastějšími omezujícími opatřeními jsou ve výše uvedeném smyslu například stanovení maximálního počtu vystoupení téhož vystupujícího k témuž bodu programu zasedání zastupitelstva či stanovení maximálního časového limitu (délky trvání) jednotlivých vystoupení. Obě tato omezení jsou při dodržení obecné zákonnosti v jednacím řádu přípustná, shodne-li se na tom většina všech členů zastupitelstva. Přijatá opatření však nesmí být zneužita k úplnému zamezení realizace omezovaného práva či k účelové eliminaci opozičních názorů a měla by vždy zohledňovat veškeré další podstatné okolnosti (např. individuální handicap vystupujícího apod.). Zastupitelstvo může také rozhodnout o prominutí omezujícího opatření či naopak jeho uplatnění nad rámec jednacích řádů, a to buď hlasováním o návrhu, případně v odpovídajících situacích i mlčky, tj. bezvýhradným akceptováním stávající situace (viz předchozí text – A. 3.). Bližší podrobnosti mohou být stanoveny jednacím řádem.

8. Jak lze jednacím řádem zastupitelstva obce upravovat náležitosti hlasování?

Podrobnosti hlasování jsou jednou z nejčastějších součástí jednacích řádů zastupitelstva obce, neboť přehledná úprava této problematiky významně přispívá k plynulému průběhu každého zasedání. Při vzniku konkrétní úpravy je vždy třeba důsledně rozlišovat kogentní (striktně určené, neměnitelné) náležitosti vyplývající přímo ze zákona bez možnosti jakéhokoliv zásahu do jejich původního významu a dispozitivní (měnitelné), případně fakultativní (dobrovolně volitelné) náležitosti, jež lze dle uvážení přizpůsobovat potřebám zastupitelstva.

Zastupitelstvo obce rozhoduje vždy hlasováním. *Zastupitelstvo obce je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů* (§ 92 odst. 3 zákona o obcích). *K platnému přijetí usnesení zastupitelstva, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva, nestanoví-li v daném případě zvláštní právní předpis jinak* (§ 87 zákona o obcích). Před každým hlasováním předsedající vždy ověřuje aktuální usnášenischopnost zastupitelstva. Zjištěný údaj by měl být uveden v zápisu ze zasedání. Zastupitelstvo hlasuje zpravidla veřejně, může se však usnést i na tajném hlasování. Každý člen zastupitelstva hlasuje o každém předloženém návrhu osobně, nezávisle a v souladu se slibem zastupitele (§ 69 odst. 2 zákona o obcích). Zcela nepřípustné je hlasování formou „per rollam“ (korespondenčně) či v zastoupení. Podstatné údaje o hlasování jsou vždy součástí zápisu ze zasedání zastupitelstva (znění návrhu usnesení, výsledek hlasování s uvedením přesného počtu hlasů pro každou z možných variant hlasování, doslovné znění přijatého usnesení apod.). Jednacím řádem lze také výslovně stanovit např. konkrétní způsob (techniku) hlasování (zdvížením ruky, použitím elektronického zařízení, vhozením lístku do hlasovací urny atd.), stejně tak jako celkový výčet všech možných variant hlasování („PRO“, „PROTI“, „ZDRŽEL SE“, ev. „NEHLASOVAL“).

9. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce stanovit pořádková opatření?

Ano, lze. Pořádková opatření se uplatňují v situacích, kdy je řádný průběh zasedání zastupitelstva obce rušen jeho účastníky způsobem, jenž výrazně komplikuje či zcela znemožňuje jeho další řádné pokračování. Zasedání zastupitelstva obce řídí předsedající (nejčastěji starosta). Předsedající odpovídá za řádný průběh zasedání a je mimo jiné oprávněn uplatňovat nezbytná pořádková opatření. Podrobná pravidla aplikace pořádkových opatření jsou obvykle součástí jednacího řádu. Předsedající je však v nutném případě oprávněn aplikovat pořádková opatření i bez jejich zakotvení v jednacím řádu, neboť tato jeho pravomoc přirozeně vyplývá z jeho odpovědnosti za řádný průběh zasedání. O uplatnění, změně či zrušení aplikace pořádkového opatření může na návrh člena zastupitelstva rozhodnout rovněž zastupitelstvo obce. Obdobným způsobem může zastupitelstvo obce také například přehodnotit uplatnění pořádkového opatření předsedajícím.

Nejčastějšími pořádkovými opatřeními jsou např. odejmutí slova vystupujícímu, vykázání ze zasedání, přerušování či ukončení zasedání z důvodu jeho opakovaného narušování občanskou veřejností apod.

Pořádková opatření lze uplatnit jak vůči účastníkům zasedání z řad veřejnosti, tak vůči samotným zastupitelům. Pořádková opatření však nesmí směřovat proti pouhým potenciálním ohrožením, nýbrž jen proti aktuálně probíhajícím konkrétním jednáním přítomných účastníků. Pořádková opatření mají za cíl přiměřeně eliminovat rušivé projevy během zasedání, a proto musí být účinná jen po dobu nezbytně nutnou k zamezení těmto závadovým jednáním. Jakmile rušivé účinky jednání konkrétního jednotlivce pominou, musí mu být znovu umožněna plnohodnotná účast na zasedání (zejména v případě zastupitele).

Odejmutí slova

V průběhu zasedání zastupitelstva obce uděluje a odnímá slovo všem vystupujícím předsedající. Předsedající odnímá slovo vystupujícím zejména, ujímají-li se slova svévolně, odchylojí-li se zcela od tématu, překračují-li vymezený čas pro svá vystoupení, porušují-li obsahem svých vystoupení právní řád České republiky či jednací řád, popřípadě, má-li obsah jejich vystoupení vulgární charakter apod.

Vykázání ze zasedání

Vykázat ze zasedání zastupitelstva obce lze všechny osoby (včetně zastupitelů), které svým jednáním hrubě narušují řádný průběh zasedání a které nereagují na výzvu předsedajícího k nápravě. Vykázat rušitele lze i opakovaně, nikoli však definitivně, tj. bez ohledu na jeho eventuální nápravu (viz výše).

10. Lze jednacím řádem stanovit zákaz pořizování záznamu ze zasedání zastupitelstva obce?

Ne. *Zasedání zastupitelstva obce je veřejné* (§ 93 odst. 3 zákona o obcích) a v tomto smyslu de facto naplňuje veškeré charakteristické znaky veřejného shromáždění. Zastupitelé na zasedání zastupitelstva obce zákonným způsobem vykonávají svoji veřejnou funkci a ostatní přítomní se tohoto veřejného procesu z vlastní vůle vědomě účastní. Veškeré dění během zasedání zastupitelstva obce má proto zásadně veřejný charakter (viz např. rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 8 A 316/2011-47 ze dne 13. 03. 2012). Pořizování záznamů z veřejného zasedání zastupitelstva obce jednacím řádem nelze zakázat, neboť *povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod* (viz čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Pořizovat záznamy ze zasedání zastupitelstva obce tak může dle vlastního uvážení kdokoliv z přítomných, není-li tím narušen řádný průběh zasedání, neboť *každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá* (viz čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Při dalším nakládání s takto pořizovaným záznamem však musí být dodržena veškerá dotčená ustanovení právního řádu České republiky, zejména pak právní úprava na ochranu osobních údajů (např. GDPR, zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů), respektive na ochranu osobnosti (např. Listina základních práv a svobod, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) apod.

V praxi jsou pořizovány nejčastěji tři typy záznamů. V prvním případě je záznam pořizován z iniciativy samotné obce za účelem řádné dokumentace průběhu zasedání (tzv. „úřední licence“; § 88 odst. 2 občanského zákoníku). Ve druhém případě se jedná o tzv. „novinářskou licenci“, kdy je jednání zastupitelstva zaznamenáváno za účelem oficiálního zpravodajství akreditovanými sdělovacími prostředky. Ve zbývajících případech je záznam obvykle pořizován ostatními osobami z nejrůznějších individuálních důvodů. Obecně se režim pořizování i případného zveřejňování záznamů ze zasedání zastupitelstva obce řídí vždy stejnými pravidly. Významným rozlišovacím kritériem ovšem může být např. unikátní povaha zaznamenávané skutečnosti. Jsou-li obvyklým způsobem zaznamenávána aktivní vystoupení

přítomných účastníků zasedání zastupitelstva, pak má pořízený záznam vždy nepochybně veřejnou (dokumentární) povahu a ochrana osobnosti se na něj nevztahuje (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 64/2004 ze dne 11. 05. 2005 a rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 8 A 316/2011-47 ze dne 13. 03. 2012). Osobní (soukromou) povahu mohou mít naopak např. detailní záběry dokumentující průvodní znaky zdravotních komplikací účastníků zasedání atp. Takové skutečnosti naopak ochraně osobnosti podléhají a jejich zaznamenávání či zveřejňování bez odpovídajícího souhlasu dotčených osob není v žádném případě možné. Standardní záznam ze zasedání zastupitelstva však lze pořizovat v podstatě bez omezení a jistě jej nelze zakázat usnesením zastupitelstva (např. jednacím řádem), neboť usnesení zastupitelstva obce nedosahuje právní síly zákona. Při následném zveřejňování záznamu je však nutné odstranit veškerá citlivá data, jež nejsou v souladu s požadavky právního řádu České republiky, a to zejména ve smyslu ochrany osobních údajů, respektive komplexní ochrany osobnosti (viz výše). Jedná se o tzv. proces anonymizace. Totéž platí například i o osobních údajích účastníků zastupitelstvem schvalovaných smluv apod. Při nakládání se zmiňovanými záznamy je ostatně nutno zohlednit i celou řadu dalších souvisejících právních předpisů, např. zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů apod.

Nespočet možných variant nakládání se záznamy ze zasedání zastupitelstva obce vytváří z tohoto procesu po právní stránce velmi rozsáhlou a komplikovanou problematiku, jež vyžaduje téměř vždy nanejvýš obezřetný a vysoce erudovaný přístup. Výše uvedený text je proto v tomto ohledu pouhým konstatováním několika obecných zásad, nikoli vyčerpávajícím výkladem tohoto tématu.

11. Lze v jednacím řádu upravit problematiku zápisu ze zasedání zastupitelstva obce?

Ano. Zápis ze zasedání zastupitelstva obce je jedním z nejdůležitějších dokumentů týkajících se samosprávné činnosti obce; má status veřejné listiny a osvědčuje veškeré významné právní skutečnosti z průběhu zasedání nejvyššího orgánu obce v samostatné působnosti. Již proto je tedy namístě věnovat jeho kvalitě a především zákonnosti skutečně maximální pozornost. Základní náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce upravuje zákon o obcích takto:

„O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení.“ (§ 95 odst. 1 zákona o obcích)

„Zápis, který je nutno pořídít do 10 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva obce proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva obce.“ (§ 95 odst. 2 zákona o obcích)

Podrobnější úprava bývá zpravidla součástí jednacího řádu zastupitelstva obce. Nejčastěji se lze v jednacích řádech setkat s detailní úpravou vztahující se k náležitostem pořizování, obsahu, uchovávání a zveřejňování zápisu ze zasedání zastupitelstva obce.

Zápis ze zasedání zastupitelstva obce je veřejnou listinou, a proto se na něj vztahuje *právní zásada presumpce správnosti* (viz § 53 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, respektive § 567 až 569 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). To v praxi znamená, že skutečnosti uvedené v zápisu jsou považovány za *správné*, tedy právně konformní (souladné s právním řádem) a zcela autentické (hodnověrné), tj. dokumentující skutečný průběh zasedání zastupitelstva obce, není-li prokázán opak. Právně bezvadný zápis musí vždy obsahovat veškeré náležitosti stanovené zákonem, a to včetně podpisů nejméně tří osob garantujících jeho autenticitu (*starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé*). Neobsahuje-li zápis všechny náležitosti požadované zákonem, je třeba na něj pohlížet jako na zápis imperfektní (obsahující vady). K takové situaci dochází mimo jiné např. v případech, kdy řádně určený ověřovatel využije svého práva zápis nepodepsat. Neobsahuje-li zápis v zákonem stanovené lhůtě 10 dní podpis některého z ověřovatelů zápisu, uvede se tato skutečnost do zápisu včetně příslušného důvodu. Poté se patrně jako nejvhodnější nabízí analogický postup dle § 95 odst. 2 věty druhé zákona o obcích (viz výše), a to i tehdy, není-li ověřovatelem zápisu člen zastupitelstva. V případě, že je na základě tohoto ustanovení zastupitelstvem rozhodnuto o důvodnosti uplatněné námítky, zápis se v tomto smyslu upraví tak, aby byla zachována jeho původní i pozměněná varianta. V případě, že zastupitelstvo rozhodne o neodůvodněnosti uplatněných námitek, doplní se v tomto smyslu zápis o příslušné usnesení zastupitelstva, čímž se víceméně nahradí chybějící podpis původního ověřovatele. Zastupitelstvo mimo to může ze svého středu také usnesením určit nového (náhradního) ověřovatele zápisu, jenž byl na předemném zasedání po celou dobu přítomen a je způsobilý se této role ujmout. Tento nově určený ověřovatel zápisu pak připojí svůj podpis k výše zmíněnému příslušnému usnesení, čímž se legálně naplní formální požadavky stanovené § 95 odst. 1 věty první zákona o obcích (*podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé*).

Není jistě bez zajímavosti, že významná část zastupitelstev územních samosprávných celků dnes již volí ověřovatele zápisu z celé řady důvodů výhradně jen z řad členů vlastního zastupitelstva (což lze ostatně i doporučit, přestože to zákon výslovně nevyžaduje).

Uplatnění eventuálních námitek proti zápisu ze strany starosty či místostarosty pravděpodobně není třeba podrobně analyzovat, neboť lze důvodně předpokládat, že tyto osoby jsou schopny ovlivnit formulaci zápisu ve vymezeném čase z titulu své funkce. Námitky členů zastupitelstva proti zápisu se vyřizují dle § 95 odst. 2 zákona o obcích.

Náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce

Náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce lze rozdělit na obligatorní (ze zákona povinné) a fakultativní (dobrovolně volitelné, doporučené).

Povinné náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce

Vedle kontrasignace (spolupodepsání) zápisu ze zasedání zastupitelstva obce nejméně třemi osobami (viz výše) uvádí § 95 odst. 1 zákona o obcích jako další povinné náležitosti, které musí zápis ze zasedání zastupitelstva obce vždy bezpodmínečně obsahovat, *počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení*. Právní řád však klade na zápis ze zasedání zastupitelstva obce i mnohé další požadavky. Mimo požadavků na dodržení obecné zákonnosti např. také požadavky na dodržení odpovídající formy zápisu (§ 111 odst. 1 zákona o obcích) či na dodržení podmínek zákona č. 499/2004 Sb. (o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů) atd. Dle § 95 odst. 2 zákona o obcích pak musí být zápis pořízen *do 10 dnů po skončení zasedání a poté musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí*.

Počet přítomných členů zastupitelstva obce

Naprosto zásadní údaj pro posouzení usnášeníschopnosti zastupitelstva obce (viz § 92 odst. 3 zákona o obcích). Jakkoliv lze pro naplnění požadavků zákona vyjádřit počet přítomných členů zastupitelstva na zasedání pouhým číselným údajem, vhodnějším řešením je vést ke každému zasedání jmenovitou prezenční listinu s podrobným přehledem příchodů a odchodů jednotlivých členů zastupitelstva včetně jejich osobních podpisů.

Schválený pořad jednání zastupitelstva obce

Podrobnosti přípravy programu zasedání (pořadu jednání) zastupitelstva obce obvykle stanovuje jednací řád zastupitelstva obce. Podmínkou jednání dle navrhovaného programu je jeho schválení většinou hlasů všech členů zastupitelstva obce (typicky v samotném úvodu zasedání). *Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce mají jeho členové, rada obce a výbory* (§ 94 odst. 1 zákona o obcích). *Obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce. Informaci vyvěsí na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce; kromě toho může informaci uveřejnit způsobem v místě obvyklým* (§ 93 odst. 1 zákona o obcích). Návrhy lze v souladu s § 94 odst. 2 zákona o obcích zařazovat na program jednání i v průběhu samotného zasedání. Nemělo by se však jednat o zneužití tohoto ustanovení jen za účelem obcházení zákona (viz např. nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. IV. US 331/02, jakkoliv jeho hlavní výrok směřuje do jiné problematiky). Hrubý nesoulad mezi programem (pořadem jednání) uvedeným v informaci dle § 93 odst. 1 zákona o obcích (viz výše) a programem schváleným na vlastním zasedání zastupitelstva obce může mít v krajním případě za následek i absolutní neplatnost navazujícího právního jednání (např. u majetkových dispozic).

Průběh a výsledek hlasování

Záznam průběhu hlasování o jednotlivých návrzích usnesení musí být nedílnou součástí zápisu ze zasedání zastupitelstva obce. Vlastní rozsah tohoto záznamu však není zákonem stanoven. V praxi se tak lze setkat jak se záznamy heslovitě minimalistickými, tak i s kompletními audiovizuálními záznamy celého zasedání zastupitelstva obce (obvykle jako přílohou zápisu). Záznam musí v každém případě vždy obsahovat návrh usnesení, o němž bylo hlasováno (případně znění alternativních protinávrhů) a především výsledek hlasování s uvedením přesného počtu hlasů pro každou z možných variant hlasování. Právní řád České republiky nestanovuje obcím povinnost evidovat, jak který člen zastupitelstva jmenovitě hlasoval, tato evidence však může v případě potřeby prokazovat pozdější právní či politickou odpovědnost.

Přijatá usnesení

Přijatá usnesení musí být vždy zaznamenána v doslovném znění v příslušném zápisu ze zasedání zastupitelstva obce. Obsáhlá usnesení lze eventuálně uvádět v příloze zápisu jako jeho nedílnou součást. Některé obce vytvářejí z vlastní iniciativy na základě zápisu rovněž i tzv. výpis přijatých usnesení.

Doporučené náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce

Ucelený výčet náležitostí zápisu ze zasedání zastupitelstva obce zpravidla obsahuje jednací řád příslušného zastupitelstva. Ministerstvo vnitra doporučuje uvádět v zápise ze zasedání zastupitelstva obce kromě již zmíněných povinných náležitostí např. i tyto neméně důležité údaje:

Datum a místo konání zasedání

Tento údaj prokazuje například frekvenci konání jednotlivých zasedání zastupitelstva obce a místo konání zasedání (§ 92 odst. 1 zákona o obcích), zachování zásady veřejnosti zasedání (§ 93 odst. 3 zákona o obcích) apod.

Přesný čas zahájení (případně přerušení a obnovení) a ukončení zasedání

Vylučuje pochyby o časovém rozsahu trvání zasedání zastupitelstva obce.

Totožnost předsedajícího

Prokazuje příslušnost osoby předsedajícího (např. § 92 odst. 1, § 103 odst. 5, popř. § 104 odst. 1 zákona o obcích) a odpovědnost za řádný průběh zasedání.

Totožnost zapisovatele

Identifikuje osobu bezprostředně dokumentující zásadní skutečnosti o průběhu zasedání zastupitelstva obce, jež jsou následně součástí příslušného zápisu.

Totožnost ověřovatelů zápisu

Údaj identifikující osoby určené k ověření autenticity zápisu ze zasedání zastupitelstva (§ 95 odst. 1 a § 103 odst. 5 zákona o obcích).

Seznam omluvených a neomluvených členů zastupitelstva

Záznamy prokazující dodržování zákona o obcích jednotlivými členy zastupitelstva obce ve smyslu ustanovení § 69 odst. 2, 3, 4 a § 83 odst. 1.

Stručný průběh rozpravy včetně základní informace o vystupujících

V přiměřeném rozsahu dokumentuje významné skutečnosti z průběhu zasedání zastupitelstva obce (obdobně jako „průběh a výsledek hlasování“).

Kompletní výčet oznámení o střetu zájmů

Ucelený výčet všech oznámení o střetu zájmů dle § 83 odst. 2 zákona o obcích, respektive § 8 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.

Podstatné náležitosti dohodovacího řízení

Do zápisu ze zasedání zastupitelstva obce je vhodné uvést např. alespoň seznam zástupců určených pro dohodovací řízení a programový bod jednání zastupitelstva obce, jehož se dohodovací řízení týkalo (bylo-li dohodovací řízení během zasedání zastupitelstva obce vyvoláno).

Záznamy zařazené do zápisu z vůle člena zastupitelstva

V průběhu zasedání zastupitelstva obce nastávají situace, kdy někteří členové zastupitelstva výslovně požadují zaznamenat konkrétní skutečnosti do zápisu ze zasedání. Obecně lze tento postup nepochybně akceptovat. Zastupitelstvo jej však může svým rozhodnutím v odůvodněných případech rovněž odmítnout.

Datum pořízení zápisu

Datum pořízení zápisu ze zasedání zastupitelstva obce prokazuje zejména dodržení lhůty, v níž musí být zápis dle § 95 odst. 2 zákona o obcích pořízen.

Prezenční listina

Informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání

Informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání s vyznačením přesného údaje o datu vyvěšení na úřední desce a sejmutí z úřední desky, stejně tak jako prezenční listina z předmětného zasedání, bývají v ideálním případě přílohou příslušného zápisu ze zasedání zastupitelstva obce. Oba zmíněné dokumenty osvědčují celou řadu významných skutečností, jež mohou být např. předmětem posuzování při kontrolní či dozorové činnosti Ministerstva vnitra apod.

Zápis ze zasedání zastupitelstva obce může samozřejmě obsahovat i další náležitosti v závislosti na uvážení, respektive potřebách příslušného zastupitelstva. Jednací řád může stejně tak upravovat např. i konkrétní pravidla samotného vzniku zápisu (kdo jej vyhotovuje, jakým způsobem dochází k jeho postupnému podepisování atd.).

12. Lze jednacím řádem upravovat podmínky zveřejňování dokumentů o činnosti zastupitelstva obce?

Ano. Zmíněná úprava je dokonce jednou z nejběžnějších součástí jednacích řádů zastupitelstev územních samosprávných celků, neboť transparentním způsobem deklaruje snahu konkrétní politické reprezentace o maximální informovanost občanské veřejnosti. Velmi zjednodušeně lze konstatovat, že povinné zveřejňování, respektive

poskytování informací vždy upravuje příslušný zákon (zákon o obcích, zákon o svobodném přístupu k informacím, správní řád atp.). Podrobná pravidla pro zveřejňování dokumentů o činnosti zastupitelstva obce zpravidla obsahuje jednací řád příslušného zastupitelstva. Mnohé obce však dnes již v souladu s principem otevřenosti veřejné správy naprosto běžně zveřejňují nad rámec své zákonné povinnosti i materiály (informace), u nichž to právní řád České republiky ani výslovně nenařizuje (např. zastupitelstvem přijatá usnesení, zápis ze zasedání zastupitelstva apod.). Takový postup je při dodržení všech podmínek obecné zákonnosti samozřejmě vždy vítán. Zvláštní pozornost ovšem musí být v tomto případě vždy věnována zejména právní úpravě na ochranu osobních údajů, respektive právní úpravě na ochranu osobnosti.

Jednací řád zastupitelstva obce

Jednací řád zastupitelstva obce je povinně zveřejňován na základě § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (viz předchozí text, A. 6.).

Zápis ze zasedání zastupitelstva obce, přijatá usnesení

V současné době obce nemají zákonnou povinnost zveřejňovat zápis ze zasedání svého zastupitelstva, ani usnesení na tomto zasedání přijatá. Jsou však povinny poskytovat tyto informace v anonymizované podobě na žádost dle zákona o svobodném přístupu k informacím (zákon č. 106/1999 Sb.). Dle § 5 odst. 3 téhož zákona mají obce navíc povinnost *do 15 dnů od poskytnutí informací na žádost zveřejnit tyto informace způsobem umožňujícím dálkový přístup. Zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí* (§ 95 odst. 2 zákona o obcích). Privilegovaný přístup k zápisu ze zasedání zastupitelstva obce v původním neanonymizovaném znění (včetně přijatých usnesení) mají na základě § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích pouze občané obce starší 18 let a osoby uvedené v § 16 odst. 3 a § 17 zákona o obcích.

Ministerstvo vnitra dlouhodobě usiluje o vytvoření moderní informační platformy umožňující občanské veřejnosti snazší a přehlednější přístup k ucelenému souboru právních předpisů územních samosprávných celků, stejně tak jako k mnohým dalším dokumentům z oblasti jejich samosprávných činností. Výsledkem této iniciativy je například postupný vznik Sbírký právních předpisů územních samosprávných celků či permanentní snaha o co nejotevřenější systém veřejné správy a zcela transparentní průběh všech souvisejících procesů. V souladu s tímto progresivním trendem veřejné informovanosti se proto jeví jako nanejvýš přínosné, zveřejňují-li obce zápis ze zasedání svého zastupitelstva (v zákonně upravené podobě) již dnes, a to i přesto, že jim zákon takovou povinnost (prozatím) neukládá. Tedy formou tzv. „dobrovolného zveřejnění“ dle § 5 odst. 6 informačního zákona.

Zvukové a obrazové záznamy ze zasedání zastupitelstva obce

Požizovat zvukové či obrazové záznamy ze zasedání zastupitelstva obce může kdokoliv z přítomných, není-li tím narušen řádný průběh zasedání (viz předchozí text, B. 9.). Při dalším nakládání s těmito záznamy je však třeba vždy dodržet podmínky obecné zákonnosti s obzvláštním důrazem na právní úpravu ochrany osobních údajů

a ochrany osobnosti (povinnost záznam před zveřejněním anonymizovat atd., viz výše). Pořídí-li pak záznam ze zasedání zastupitelstva sama obec (typicky jako podklad pro vyhotovení zápisu či z důvodu archivní dokumentace průběhu zasedání), stává se tento materiál automaticky informací poskytovanou na žádost ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím. Nevyhovění takové žádosti bez zákonného důvodu přitom není jen porušením zákona č. 106/1999 Sb. (o svobodném přístupu k informacím), ale rovněž nedodržením povinnosti vyplývající z čl. 17 odst. 5 zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (viz např. náleží Ústavního soudu České republiky sp. zn. II. ÚS 2111/16).

13. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce upravovat problematiku výborů?

Ano. Výbory zřizuje zastupitelstvo obce jako své *iniciativní a kontrolní orgány* (§ 117 odst. 1 zákona o obcích). Jednacím řádem zastupitelstva obce může obsahovat alespoň úplný výčet zastupitelstvem zřizovaných výborů, jejich účel, respektive pracovní náplň, organizační strukturu a způsob komunikace mezi výborem a zastupitelstvem. Konkrétní podrobnosti o vnitřní organizaci jednotlivých výborů obvykle obsahují jejich vlastní jednací řády. *Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor* (§ 117 odst. 2 zákona o obcích), v případě naplnění zákonných podmínek rovněž výbor pro národnostní menšiny (§ 117 odst. 3 zákona o obcích).

14. Lze jednacím řádem zastupitelstva obce upravovat náležitosti pracovních (neveřejných) jednání (schůzek) členů zastupitelstva obce?

Ano, lze. Ministerstvo vnitra však doporučuje neoznačovat tyto pracovní schůzky zastupitelů jako „neveřejná zasedání zastupitelstva obce“, neboť takové označení je z pochopitelných důvodů značně zavádějící.

Zasedání zastupitelstva obce je veřejné (viz § 93 odst. 3 zákona o obcích). Neveřejné pracovní (konzultační) schůzky (porady) členů zastupitelstva obce pak v žádném případě nemohou být považovány za řádná zasedání zastupitelstva obce (a to ani zčásti), protože nesplňují jeho základní zákonné požadavky. Mimo již zmíněného principu veřejnosti musí zasedání zastupitelstva obce vždy splňovat také postup stanovený § 93 odst. 1 (popř. odst. 2) zákona o obcích, § 92 téhož zákona apod.

Konání neveřejných pracovních porad členů zastupitelstva obce je ovšem jistě možné a může být z praktického hlediska obci nesporně přínosem. Nemohou zde však vznikat žádná usnesení ani rozhodnutí zastupitelstva obce ve smyslu zákona o obcích. Bližší podrobnosti organizace neveřejných pracovních porad členů zastupitelstva obce určuje obvykle zastupitelstvo obce, a to např. právě jednacím řádem.

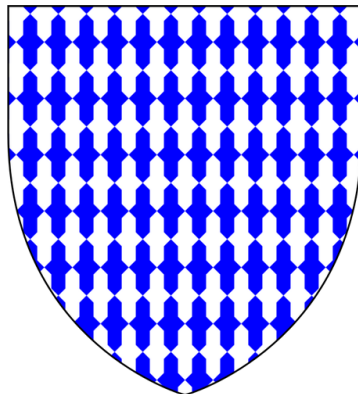
15. Jak dlouho trvá platnost jednacího řádu zastupitelstva obce? Váže se platnost jednacího řádu na volební období zastupitelstva obce?

Jednacím řádem zastupitelstva obce je schvalován usnesením zastupitelstva obce. Jinak řečeno, jednací řád je platně vydán přijetím tohoto usnesení (viz předchozí text, A. 2.). Svá usnesení však může zastupitelstvo obce při dodržení zákonných podmínek

také kdykoliv změnit (zrušením původního a přijetím nového usnesení) či zcela zrušit. Platnost jednacího řádu zastupitelstva obce tak trvá do okamžiku, než je zastupitelstvem obce platně (řádným usnesením) rozhodnuto o jeho změně či zrušení. Jednací řád proto nemá žádnou návaznost na volební (respektive funkční) období zastupitelstva obce a může platit i po dobu několika volebních období.

C. VZORY JEDNACÍCH ŘÁDŮ A JEJICH KOMENTÁŘ

I. Jednací řád Zastupitelstva obce Vzorná Ves (model pro obec bez rady obce a bez tajemníka obecního úřadu)

Jednací řád Zastupitelstva obce Vzorná Ves

schválený usnesením Zastupitelstva obce Vzorná Ves

číslo 001/20/ZO/2020 ze dne 05. 01. 2020

Zastupitelstvo obce Vzorná Ves (dále jen „zastupitelstvo“) vydává v souladu s § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), (dále jen „zákon o obcích“) tento Jednací řád Zastupitelstva obce Vzorná Ves (dále jen „jednací řád“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

Jednací řád upravuje náležitosti přípravy, svolávání a průběhu zasedání zastupitelstva, náležitosti rozhodování zastupitelstva, vzniku usnesení a kontroly jejich plnění, práva a povinnosti účastníků zasedání, vyhotovování zápisu ze zasedání a další organizační záležitosti související s činností zastupitelstva. Jednací řád i vlastní zasedání zastupitelstva se řídí právním řádem České republiky, zejména zákonem o obcích.

Čl. 2

Pravomoci zastupitelstva

1. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samostatné působnosti obce dle zákona (zejména zákona o obcích). Zastupitelstvo rozhoduje o záležitostech přenesené působnosti, stanoví-li tak zákon o obcích či zvláštní právní předpis.
2. Mimo pravomocí vyhrazených zastupitelstvu zákonem o obcích si zastupitelstvo může vyhradit i další pravomoci v samostatné působnosti, nejsou-li zákonem vyhrazeny jinému orgánu.

Čl. 3

Svolání zasedání zastupitelstva

1. Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce.
2. Zasedání zastupitelstva se konají v územním obvodu obce Vzorná Ves.
3. Zasedání zastupitelstva svolává starosta, v zákonem stanovených případech místostarosta, popřípadě jiný člen zastupitelstva.
4. Požádá-li o svolání zastupitelstva alespoň jedna třetina členů zastupitelstva nebo hejtman kraje, je starosta povinen svolat zasedání zastupitelstva tak, aby se konalo nejpozději do 21 dnů ode dne, kdy byla žádost doručena obecnímu úřadu.
5. Informaci o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva zveřejní Obecní úřad obce Vzorná Ves na úřední desce, stejně tak jako způsobem umožňujícím dálkový přístup (např. elektronická úřední deska přístupná z webových stránek obce), a to vždy alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva.

Čl. 4

Příprava zasedání zastupitelstva

1. Přípravu zasedání zastupitelstva organizuje starosta (popř. místostarosta) ve spolupráci s obecním úřadem.
2. Datum, čas a místo konání zasedání zastupitelstva stanovuje svolavatel (obvykle starosta).
3. Svolavatel (obvykle starosta) navrhuje program zasedání zastupitelstva a určuje odpovědnost za zpracování a předložení odborných podkladů pro zasedání zastupitelstva.
4. Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva mají jeho členové a výbory.
5. Návrhy na projednání v zastupitelstvu se podávají v písemné formě elektronicky, případně v listinné podobě prostřednictvím podatelny obecního úřadu tak, aby byly obecnímu úřadu doručeny nejpozději 10 dnů před zasedáním zastupitelstva, na kterém mají být projednány. O zařazení návrhů podaných v pozdější lhůtě rozhodne zastupitelstvo v úvodu příslušného zasedání.
6. Návrhy na projednání v zastupitelstvu musí obsahovat stručnou důvodovou zprávu, konkrétní návrh usnesení a rámcovou informaci o povaze předkládané problematiky, na jejímž základě lze dospět ke konkrétnímu rozhodnutí zastupitele při jeho hlasování o návrhu příslušného usnesení.
7. Podkladové materiály pro jednání zastupitelstva se jednotlivým zastupitelům rozesílají elektronicky, a to nejpozději 5 dní před příslušným zasedáním. Podkladové materiály si lze od obecního úřadu vyžádat rovněž v listinné podobě.

Čl. 5

Práva a povinnosti členů zastupitelstva

1. Člen zastupitelstva je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.
2. Člen zastupitelstva oznamuje svoji neúčast na zasedání zastupitelstva starostovi. Pozdní příchod či předčasný odchod ze zasedání zastupitelstva oznamuje zastupitel předsedajícímu zasedání a současně o této skutečnosti uvědomuje zapisovatele.

3. Účast na zasedání zastupitelstva stvrzují zastupitelé svým podpisem na prezenční listině, do níž se zaznamenává rovněž přesný čas pozdního příchodu a předčasného odchodu zastupitelů ze zasedání (zejména s ohledem na jejich přítomnost při hlasování o jednotlivých návrzích usnesení). Prezenční listina je nedílnou součástí zápisu ze zasedání zastupitelstva.
4. Člen zastupitelstva, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo újmu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat. Oznámení je vždy součástí zápisu ze zasedání zastupitelstva. Člen zastupitelstva, jenž učinil výše uvedené oznámení o střetu zájmů, hlasuje v dotčené věci bez omezení.
5. Člen zastupitelstva má při výkonu své funkce právo vznášet dotazy, připomínky a podněty na starostu, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila. Člen zastupitelstva má při výkonu své funkce právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace o skutečnostech, které souvisejí s výkonem jejich funkce.
6. Podněty dle čl. 5 odst. 5, které nelze vyřídit bezprostředně na místě, budou vyřízeny písemně do 30 dnů.

Čl. 6

Průběh zasedání zastupitelstva

1. Zasedání zastupitelstva řídí starosta, popřípadě místostarosta či jiný člen zastupitelstva (dále jen „předsedající“).
2. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná.
3. Zastupitelstvo je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů.
4. Předsedající zahájí zasedání zastupitelstva nejpozději 20 minut po stanoveném začátku zasedání. Není-li při zahájení jednání zastupitelstva nebo v jeho průběhu přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva, ukončí předsedající zasedání zastupitelstva. Do 15 dnů se koná jeho náhradní zasedání.
5. V úvodu zasedání předsedající konstatuje usnášeníschopnost zastupitelstva a navrhne schválení programu zasedání. Předsedající dále určí zapisovatele z okruhu zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu a předloží

zastupitelstvu návrh na volbu dvou ověřovatelů zápisu z řad členů zastupitelstva. Předsedající seznámí přítomné s rámcovou zprávou o činnosti orgánů obce a o plnění úkolů vyplývajících z usnesení přijatých na posledním zasedání zastupitelstva, případně o vyřízení dotazů či podnětů z tohoto zasedání.

6. O zařazení návrhů na pořad jednání přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva rozhodne zastupitelstvo.
7. Jednotlivé body programu před jejich projednáním stručně uvede předsedající, případně předkladatel.
8. Před zahájením rozpravy umožní předsedající zástupcům výborů seznámit zastupitelstvo se stanovisky výborů k projednávané problematice.

Rozprava

9. Všem vystupujícím uděluje, popřípadě odnímá slovo předsedající.
10. Předsedající důsledně dbá na věcný průběh a pracovní charakter zasedání.
11. Do rozpravy se zastupitelé i ostatní účastníci zasedání přihlašují viditelným zvednutím ruky, popřípadě elektronickým zařízením. Přihlásit se o slovo lze pouze před ukončením rozpravy.
12. Předsedající udělí postupně slovo všem přihlášeným členům zastupitelstva, a to v pořadí, v jakém se přihlásili o slovo. Přednostně může předsedající udělit slovo předkladateli návrhu projednávaného bodu programu.
13. Osobám přihlášeným do rozpravy na základě oprávnění dle § 16, § 17 a § 36 zákona o obcích udělí předsedající slovo po skončení vystoupení posledního z přihlášených dle čl. 6 odst. 12, a to v pořadí, v jakém se přihlásili o slovo.
14. Požádá-li na zasedání zastupitelstva o slovo člen vlády nebo jím určený zástupce, senátor, poslanec, nebo zástupce orgánů kraje, musí mu být uděleno.
15. Se souhlasem předsedajícího mohou na zasedání zastupitelstva vystoupit i osoby v jednacím řádu neuvedené, nerozhodne-li v konkrétním případě zastupitelstvo jinak.
16. Zastupitelé se mohou kdykoliv přihlásit o slovo s technickou poznámkou, je-li jejím obsahem upozornění na porušení právních předpisů, jednacního řádu či jiných procedurálních pravidel. Zastupiteli s technickou poznámkou je uděleno přednostní právo na vystoupení ihned po dokončení právě probíhajícího projevu.

17. Zastupitelstvo může pro jednotlivé body programu, případně celé zasedání schválit omezující opatření spočívající ve stanovení maximálního počtu vystoupení téhož řečníka k témuž bodu programu, stejně tak jako stanovit maximální možný časový rozsah (délku trvání) jednotlivých vystoupení.
18. Ukončení rozpravy může navrhnout kterýkoliv člen zastupitelstva. O návrhu na ukončení rozpravy se hlasuje ihned bez rozpravy. V případě schválení návrhu na ukončení rozpravy bude umožněno vystoupit všem, kdo byli do rozpravy přihlášení před podáním návrhu na její ukončení.

Hlasování a usnesení

19. Zastupitelstvo rozhoduje hlasováním. K platnému přijetí usnesení zastupitelstva, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva, nestanoví-li v daném případě zvláštní právní předpis jinak. Před každým hlasováním předsedající vždy ověřuje aktuální usnášensí schopnost zastupitelstva. Zjištěný údaj se uvede v zápisu ze zasedání zastupitelstva.
20. Před zahájením hlasování předsedající seznámí zastupitelstvo s předmětem hlasování a přečte doslovné znění navrhovaného usnesení.
21. Zastupitelstvo hlasuje zpravidla veřejně, nestanoví-li zákon jinak. O návrhu hlasovat tajně rozhoduje v každém jednotlivém případě zastupitelstvo bez rozpravy.
22. Každý člen zastupitelstva hlasuje o předloženém návrhu osobně, v souladu se slibem zastupitele.
23. Hlasování se provádí viditelným zvednutím ruky, popřípadě elektronickým zařízením.
24. V průběhu hlasování může zastupitel hlasovat „PRO“ návrh, „PROTI“ návrhu, případně se „ZDRŽET“ hlasování. Veškeré údaje o všech hlasováních všech zastupitelů se zaznamenávají do zápisu ze zasedání zastupitelstva.
25. Předkladatel návrhu usnesení je povinen dbát o maximální stručnost, věcnost, určitost a srozumitelnost předkládaného návrhu.
26. V případě předložení doplňujících návrhů, pozměňujících návrhů či protinávrhů (dále jen „alternativní návrhy“) hlasuje zastupitelstvo nejprve o těchto alternativních návrzích. Bylo-li alternativních návrhů předloženo více, hlasuje o nich zastupitelstvo v opačném pořadí, než v jakém byly podány.
27. Konečná formulace usnesení zastupitelstva musí vždy obsahově odpovídat výsledkům jednání zastupitelstva.

Čl. 7

Nerušný průběh zasedání, pořádková opatření

1. Nikdo nesmí rušit průběh zasedání zastupitelstva. Osoby, které svým jednáním hrubě narušují řádný průběh zasedání zastupitelstva a které nereagují na výzvu předsedajícího k nápravě, může předsedající vykázat ze zasedací místnosti.
2. V průběhu zasedání zastupitelstva uděluje a odnímá slovo všem vystupujícím předsedající. Předsedající odnímá slovo vystupujícím zejména, ujímají-li se slova svévolně, odchylují-li se zcela od tématu, překračují-li vymezený čas pro svá vystoupení, porušují-li obsahem svých vystoupení právní řád České republiky či jednací řád, popřípadě, má-li obsah jejich vystoupení vulgární charakter.

Čl. 8

Ukončení zasedání zastupitelstva

1. Byl-li pořad jednání probíhajícího zasedání zastupitelstva zcela vyčerpán a nikdo se již nehlásí o slovo, ukončí předsedající zasedání zastupitelstva.
2. Předsedající rovněž ukončí zasedání zastupitelstva, není-li v době jeho zahájení či v jeho průběhu přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Do 15 dnů poté se koná jeho náhradní zasedání.

Čl. 9

Výbory

1. Zastupitelstvo zřizuje výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu.
2. V souladu s § 117, odst. 2 zákona o obcích zřizuje zastupitelstvo povinně finanční a kontrolní výbor.
3. Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.
4. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo.
5. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva, dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo.
6. O provedené kontrole výbor vyhotovuje zápis, v němž uvede zejména předmět kontroly, zjištěné nedostatky a návrhy opatření směřující k jejich odstranění.

Zápis podepisuje kontrolu provádějící člen výboru a osoba, jejíž činnosti se kontrola týká.

7. Výbor předkládá kontrolní zápis zastupitelstvu. K zápisu připojí vyjádření orgánu, popřípadě osob, jejichž činnosti se kontrola týká.

Čl. 10

Zápis ze zasedání zastupitelstva

1. O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé.
2. Do zápisu ze zasedání zastupitelstva se vždy uvede:
 - a) datum a místo zasedání
 - b) přesný čas zahájení a přesný čas ukončení zasedání
 - c) totožnost předsedajícího
 - d) totožnost zapisovatele
 - e) totožnost ověřovatelů zápisu
 - f) počet přítomných členů zastupitelstva (včetně všech změn během zasedání)
 - g) totožnost omluvených a neomluvených členů zastupitelstva
 - h) schválený program jednání zastupitelstva
 - i) stručný průběh rozpravy včetně základní informace o vystupujících
 - j) kompletní výčet podaných návrhů na usnesení
 - k) průběh a výsledky hlasování
 - l) schválená znění všech přijatých usnesení včetně jejich číselných označení
 - m) výčet všech oznámení o střetu zájmů
 - n) datum pořízení zápisu.
3. Zápis ze zasedání zastupitelstva se vyhotovuje nejpozději do 10 dnů po skončení zasedání a je uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. Zápis je v zákonem požadované úpravě také k dispozici na webových stránkách obce. Nedílnou součástí zápisu je prezenční listina z příslušného zasedání zastupitelstva. Samostatnou přílohou zápisu je rovněž obecním úřadem zveřejněná informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva s vyznačením data zveřejnění na elektronické úřední desce přístupné z webových stránek obce, stejně tak jako data jejího následného sejmutí.
4. Ze zasedání zastupitelstva se pořizuje audiovizuální záznam, jehož zákonně upravená verze je k dispozici po dobu nejméně 4 let na webových stránkách obce Vzorná Ves.
5. O případných námitkách členů zastupitelstva (popř. ověřovatelů zápisu) proti zápisu ze zasedání zastupitelstva rozhodne na svém nejbližším zasedání zastupitelstvo.

Čl. 11

Kontrola plnění usnesení zastupitelstva

Kontrolu plnění usnesení zastupitelstva zabezpečuje kontrolní výbor. Písemnou výstupní zprávu o své činnosti podává kontrolní výbor pravidelně zastupitelstvu na každém jeho zasedání.

Čl. 12

Závěrečná ustanovení

1. Nastane-li v průběhu zasedání zastupitelstva situace, která není upravena platným právním řádem ani jednacím řádem, rozhodne o způsobu jejího řešení zastupitelstvo.
2. Od postupu stanoveného jednacím řádem se zastupitelstvo může odchýlit, jsou-li splněny podmínky obecné zákonnosti a byl-li takový postup schválen nadpoloviční většinou hlasů všech členů zastupitelstva či faktickým jednáním zastupitelstva bez uplatnění námitek člena zastupitelstva. Platnost a účinnost jednacího řádu tím není dotčena.
3. Změny jednacího řádu provádí zastupitelstvo města zrušením původního a schválením nového usnesení.
4. Tento jednací řád schválilo zastupitelstvo usnesením číslo 001/20/ZO/2020 na svém zasedání dne 05. 01. 2020.
5. Tento jednací řád nabývá účinnosti dnem 01. 02. 2020. Tímto dnem se ruší jednací řád schválený usnesením číslo 050/15/ZO/2015 ze dne 23. 05. 2015.

Ing. Antonín Dostál
starosta obce

Mgr. Ivana Krásná
místostarostka obce

II. Komentář k Jednacímu řádu Zastupitelstva obce Vzorná Ves (model pro obec bez rady obce a bez tajemníka obecního úřadu)

Tento inspirativní vzor jednacího řádu zastupitelstva obce (dále jen „jednací řád“) byl vypracován pro fiktivní obec, v níž nebyla zřízena rada obce a v níž není obsazena funkce tajemníka obecního úřadu. Tuto variantu jednacího řádu pak lze přiměřeně využít pro všechny obce s podobnou organizační strukturou. Jednotlivé instituty obou vzorových jednacích řádů (uvedených v tomto metodickém materiálu) lze v případě potřeby rovněž vzájemně kombinovat. Vlastní text vzorových jednacích řádů lze pro potřeby územních samosprávných celků použít i ve zcela doslovném znění (tj. kopírovat jejich doslovný text).

Ad Čl. 1 – Úvodní ustanovení

Článek 1 patrně nevyžaduje upřesňující komentář, neboť účel jednacího řádu zastupitelstva obce je z podstaty věci dostatečně zřejmý. Bližší podrobnosti obsahuje průběžný text celého metodického materiálu.

Ad Čl. 2 – Pravomoci zastupitelstva

Odst. 1. Viz § 84 odst. 1, § 35 a § 84 odst. 3 zákona o obcích.

Odst. 2. Viz např. § 84 odst. 4 zákona o obcích.

Ad Čl. 3 – Svolání zasedání zastupitelstva

Odst. 1. Viz § 92 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 2. Viz § 92 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 3. Viz § 92 odst. 1 a 2 zákona o obcích.

Odst. 4. Viz § 92 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 5. Viz zejména § 93 odst. 1 zákona o obcích.

Ad Čl. 4 – Příprava zasedání zastupitelstva

Odst. 1. až 3. Doporučený způsob řešení.

Odst. 4. Viz § 94 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 5. Uvedený způsob řešení nevyplývá z žádného právního předpisu. Zohledňuje však legálním způsobem praktickou potřebu obecního úřadu efektivně přijímat a zpracovávat veškeré návrhy podané dle § 94 odst. 1 zákona o obcích tak, aby jejich celkový výčet mohl být co nejtransparentněji zveřejněn v informaci dle § 93 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 6. Formulace tohoto ustanovení odpovídá základním požadavkům na věcný obsah, pracovní charakter a hospodárnost průběhu zasedání zastupitelstva obce. Zastupitelé musí být seznámeni s projednávanou problematikou alespoň tak, aby byli schopni zodpovědně hlasovat o předloženém návrhu.

Odst. 7. Jedno z možných řešení.

Ad Čl. 5 - Práva a povinnosti členů zastupitelstva

Odst. 1. Viz § 83 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 2. a 3. Tato evidence mimo jiné vypovídá o naplňování díkce § 83 odst. 1 zákona o obcích jednotlivými zastupiteli, osvědčuje jejich nezpochybnitelnou přítomnost na zasedání a tvoří nedílnou součást zápisu ze zasedání zastupitelstva.

Odst. 4. Viz § 83 odst. 2 zákona o obcích.

Odst. 5. a 6. Viz § 82 zákona o obcích. Způsob určení odpovědnosti za vyřízení písemných reakcí na jednotlivé podněty je vhodné stanovit z důvodu vyloučení případných pochybností. Jedním z příkladů takového řešení může být způsob uvedený ve vzorovém jednacím řádu. Zastupitelstvo je pak na svém nejbližší následujícím zasedání o vyřízení všech podnětů rámcově informováno a rozhoduje již eventuálně jen o dalším postupu, jsou-li příslušným zastupitelem proti způsobu vyřízení jeho věci vzneseny námitky.

Ad Čl. 6 – Průběh zasedání zastupitelstva

Odst. 1. Viz např. § 92 odst. 1 či §104 odst. 1 zákona o obcích atd.

Odst. 2. Viz § 93 odst. 3 zákona o obcích.

Odst. 3. a 4. Viz § 92 odst. 3 zákona o obcích.

Odst. 5. Toto ustanovení jednacího řádu mimo jiné naplňuje požadavky § 97 zákona o obcích. Některé záležitosti zde uvedené lze ovšem uspořádat dle uvážení či potřeb zastupitelstva obce i odlišně. Např. ustanovení § 95 odst. 1 zákona o obcích neuvádí konkrétní způsob určení ověřovatelů zápisu ze zasedání zastupitelstva (totéž platí ostatně i o osobě zapisovatele). Uvedený příklad je však patrně nejčastějším a nejpraktičtější z mnoha nabízejících se variant řešení. Určení ověřovatelů zápisu z řad členů zastupitelstva (obvykle dvou osob) se pak z mnoha praktických důvodů jeví jako nejvhodnější. Více v předchozí části tohoto metodického materiálu – B. 10.

Odst. 6. Viz § 94 odst. 2 zákona o obcích.

Odst. 7. Doporučený způsob řešení.

Odst. 8. až 13. Ustanovení jednacího řádu naplňující obecný účel (smysl) zasedání zastupitelstva obce v souladu se zákonem o obcích.

Odst. 14. Viz § 93 odst. 4 zákona o obcích.

Odst. 15. Doporučený způsob řešení.

Odst. 16. Doporučený způsob řešení.

Odst. 17. Omezující opatření vystupujících by měla být uplatňována pouze v případech, v nichž je to pro řádný průběh zasedání zastupitelstva skutečně nezbytné. Konkrétní podoba omezujících opatření by pak vždy měla vycházet především z detailní znalosti místních poměrů (viz předchozí část B. 6. tohoto

metodického materiálu). Jako nejnižší hranici umožňující vystupujícím ještě dostatečně určitě vyjádřit vlastní stanovisko k projednávané věci přitom Ministerstvo vnitra doporučuje časový limit nejméně 3 minut na vystoupení a počet alespoň dvou vystoupení k témuž bodu programu.

Odst. 18. Doporučený způsob řešení. Účastníci zasedání, kteří se do rozpravy přihlásili před podáním návrhu na její ukončení, mohou (projevili-li o to zájem) se svým příspěvkem vystoupit i poté, co byl návrh na ukončení rozpravy zastupitelstvem schválen, neboť jinak by takto účelové zamezení jejich eventuálnímu vystoupení bylo v rozporu se zákonem (např. § 16, § 17, § 36 či § 82 zákona o obcích apod.).

Odst. 19. Viz § 87 zákona o obcích.

Odst. 20. Doporučený způsob řešení.

Odst. 21. Doporučený způsob řešení.

Odst. 22. Viz § 69 odst. 2 a 4 zákona o obcích.

Odst. 23. Doporučený způsob řešení.

Odst. 24. Možný způsob formulace. Viz § 95 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 25. Formulace zohledňující potřebu racionální podoby návrhu usnesení.

Odst. 26. Jsou-li zastupitelstvu k původnímu návrhu předloženy alternativní návrhy, osvědčuje se v praxi jako vysoce efektivní hlasovat o všech předložených návrzích v opačném pořadí, než v jakém byly předloženy, tj. od posledního z nich směrem k původnímu návrhu. V okamžiku, kdy je pak některý z této posloupné řady předložených návrhů potřebným počtem hlasů schválen, není již logicky třeba hlasovat o zbývajících návrzích. Zároveň však není možné označit zbývajících návrhy za automaticky „neschválené“ („nepřijaté“), neboť o nich fakticky nebylo hlasováno. Jakkoliv je v současnosti již tato metoda hlasování poměrně rozšířená, zůstává otázka úpravy způsobu hlasování o jednotlivých návrzích i nadále plně na uvážení konkrétního zastupitelstva a lze ji tedy v případě potřeby eventuálně upravit i jinak.

Odst. 27. Ustanovení zohledňující logický požadavek na obsahovou přesnost schvalovaných usnesení.

Ad Čl. 7 - Nerušený průběh zasedání, pořádková opatření

Odst. 1. a 2. Přiměřená pořádková opatření uplatňuje předsedající (popř. zastupitelstvo) v případech, kdy je řádný průběh zasedání zastupitelstva obce hrubě narušován osobami, jež ve svém závadovém jednání pokračují i po předchozím napomenutí. Mírnější projevy porušení jednacího řádu (např. překročení vymezeného času vystupujícím) vyhodnocuje předsedající uvážlivě dle situace. Podrobněji viz část B. 8. tohoto metodického materiálu.

Ad Čl. 8 - Ukončení zasedání zastupitelstva

Odst. 1. a 2. Logický, respektive zákonný postup vyplývající z dané situace.

Ad Čl. 9 – Výbory

Odst. 1. až 7. Doporučená formulace vycházející z platného zákona (viz § 119 zákona o obcích). Jednací řád zastupitelstva obce by měl obsahovat alespoň výčet zřizovaných výborů, jejich základní parametry a způsob komunikace se zastupitelstvem. Zastupitelstvo přitom nutně nemusí zřizovat pouze výbory vyjmenované zákonem o obcích, nýbrž dle potřeby případně i jiné. Organizační podrobnosti obsahují vždy samotné jednací řády jednotlivých konkrétních výborů.

Ad Čl. 10 - Zápis ze zasedání zastupitelstva

Odst. 1. O průběhu zasedání zastupitelstva obce musí být vždy bezpodmínečně vyhotoven zápis. Problematika podepisování zápisu ze zasedání zastupitelstva obce všemi zákonem předpokládanými osobami je ovšem často příčinou mnoha dohadů, nedorozumění, případně formálních vad tohoto stěžejního dokumentu. Ze znění § 95 odst. 1 zákona o obcích jednoznačně vyplývá, že zápis má být podepsán minimálně třemi osobami („*podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé*“). Jinou alternativu zákon v podstatě nepřipouští. Zákon o obcích navíc neřeší situace, kdy zápis podpisem všech předepsaných osob nedisponuje (typicky např. podpisem jednoho z ověřovatelů). Tato situace by se ovšem v praxi stala velice snadno zcela bezvýchodnou, neboť chybějící podpis (např. jednoho z ověřovatelů) jistě nelze zajistit proti vůli této osoby. Z tohoto důvodu bylo postupem času třeba nalézt východisko, které by dostatečně legitimně řešilo vzniklou situaci a nesetrvávalo přitom jen na přísně formalistickém přístupu k věci. Blíže viz část B. 10. tohoto metodického materiálu.

Odst. 2. až 5. Možný způsob formulace (viz § 95 odst. 1 a 2 zákona o obcích). Zápis ze zasedání zastupitelstva obce musí vždy obsahovat všechny obligatorní (povinné) náležitosti a mimo to může (měl by) obsahovat i další, fakultativní (nepovinné, volitelné) náležitosti (viz § 95 odst. 1 zákona o obcích, popř. část B. 10. tohoto metodického materiálu). Ministerstvo vnitra také v souladu s moderní doktrínou otevřenosti veřejné správy a transparentního přístupu k občanské veřejnosti doporučuje zveřejňovat všechny zápisy ze zasedání zastupitelstev územních samosprávných celků na jejich webových stránkách, jakkoliv to prozatím zákon obcím neukládá.

Ad Čl. 11 - Kontrola plnění usnesení zastupitelstva

Možná formulace vycházející z ustanovení § 119 odst. 3 písm. a) zákona o obcích.

Ad Čl. 12 - Závěrečná ustanovení

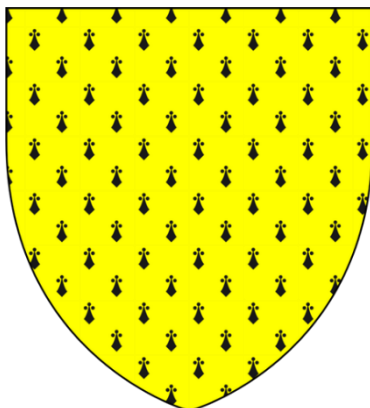
Odst. 1. Optimální řešení.

Odst. 2. Jednací řád zastupitelstva obce je z formálního hlediska usnesením zastupitelstva obce. Jsou-li splněny veškeré podmínky zákonnosti, může se zastupitelstvo od postupu stanoveného jednacím řádem v jednotlivých případech eventuálně i odchýlit. Přednostně by však měl být vždy dodržován postup dle jednacího řádu. Blíže viz část A. 3. tohoto metodického materiálu.

Odst. 3. Jediný legální způsob zněny jednacího řádu zastupitelstva obce.

Odst. 4. a 5. Platnost a účinnost jednacího řádu.

**III. Jednací řád Zastupitelstva města Vzorná Obec
(model pro město s radou města a tajemníkem městského úřadu)**

**Jednací řád
Zastupitelstva města Vzorná Obec**

schválený usnesením Zastupitelstva města Vzorná Obec

číslo 001/20/ZM/2020 ze dne 05. 01. 2020

Zastupitelstvo města Vzorná Obec (dále jen „zastupitelstvo“) vydává v souladu s § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), (dále jen „zákon o obcích“) tento Jednací řád Zastupitelstva města Vzorná Obec (dále jen „jednací řád“):

Čl. 1 **Úvodní ustanovení**

Jednací řád upravuje náležitosti přípravy, svolávání a průběhu zasedání zastupitelstva, náležitosti rozhodování zastupitelstva, vzniku usnesení a kontroly jejich plnění, práva a povinnosti účastníků zasedání, vyhotovování zápisu ze zasedání a další organizační záležitosti související s činností zastupitelstva. Jednací řád i vlastní zasedání zastupitelstva se řídí právním řádem České republiky, zejména zákonem o obcích.

Čl. 2 **Pravomoci zastupitelstva**

1. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samostatné působnosti města dle zákona (zejména zákona o obcích). Zastupitelstvo rozhoduje o záležitostech přenesené působnosti, stanoví-li tak zákon o obcích či zvláštní právní předpis.
2. Mimo pravomocí vyhrazených zastupitelstvu zákonem o obcích si zastupitelstvo může vyhradit i další pravomoci v samostatné působnosti, nejsou-li zákonem vyhrazeny jinému orgánu.

Čl. 3 **Svolání zasedání zastupitelstva**

1. Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce.
2. Zasedání zastupitelstva se konají v územním obvodu města Vzorná Obec.
3. Zasedání zastupitelstva svolává starosta, v zákonem stanovených případech místostarosta, popřípadě jiný člen zastupitelstva.
4. Požádá-li o svolání zastupitelstva alespoň jedna třetina členů zastupitelstva nebo hejtman kraje, je starosta povinen svolat zasedání zastupitelstva tak, aby se konalo nejpozději do 21 dnů ode dne, kdy byla žádost doručena městskému úřadu.
5. Informaci o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva zveřejní Městský úřad města Vzorná Obec na úřední desce města, stejně tak jako způsobem umožňujícím dálkový přístup (např. elektronická úřední deska přístupná z webových stránek města), a to vždy alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva.

6. V době vyhlášení krizového stavu podle zákona č. 240/2000 Sb. (o krizovém řízení) podléhá režim svolávání, konání, popř. zrušení zasedání zastupitelstva aktuální právní úpravě, eventuálně závazným nařízením ústředních orgánů státní správy. Informaci o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva zveřejní městský úřad v době vyhlášení krizového stavu alespoň po dobu 2 dnů před zasedáním zastupitelstva; záležitosti, které se netýkají vyhlášeného krizového stavu, mohou být na tomto zasedání projednávány pouze tehdy, jestliže byla informace zveřejněna nejméně 7 dnů před zasedáním zastupitelstva města.

Čl. 4

Příprava zasedání zastupitelstva

1. Přípravu zasedání zastupitelstva organizuje starosta spolu s místostarosty a tajemníkem městského úřadu na základě programu navrženého radou města.
2. Datum, čas a místo konání zasedání zastupitelstva stanovuje svolavatel (obvykle starosta).
3. Rada města navrhuje program zasedání zastupitelstva a určuje odpovědnost za zpracování a předložení odborných podkladů pro zasedání zastupitelstva.
4. Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva mají jeho členové, rada města a výbory.
5. Návrhy na projednání v zastupitelstvu se podávají v písemné formě elektronicky, případně v listinné podobě prostřednictvím podatelny městského úřadu tak, aby byly městskému úřadu doručeny nejpozději 10 dnů před zasedáním zastupitelstva, na kterém mají být projednány. O zařazení návrhů podaných v pozdější lhůtě rozhodne zastupitelstvo v úvodu příslušného zasedání.
6. Návrhy na projednání v zastupitelstvu musí obsahovat stručnou důvodovou zprávu, konkrétní návrh usnesení a rámcovou informaci o povaze předkládané problematiky, na jejímž základě lze dospět ke konkrétnímu rozhodnutí zastupitele při jeho hlasování o návrhu příslušného usnesení.
7. Podkladové materiály pro jednání zastupitelstva se jednotlivým členům zastupitelstva rozesílají elektronicky, a to nejpozději 5 dní před příslušným zasedáním. Podkladové materiály si lze od městského úřadu vyžádat rovněž v listinné podobě.

Čl. 5

Práva a povinnosti členů zastupitelstva

1. Člen zastupitelstva je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva, popřípadě zasedání jiných orgánů města, je-li jejich členem, plnit úkoly, které

mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů města a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

2. Člen zastupitelstva oznamuje svoji neúčast na zasedání zastupitelstva písemně starostovi. Pozdní příchod či předčasný odchod ze zasedání zastupitelstva oznamuje zastupitel předsedajícímu zasedání a současně o této skutečnosti uvědomuje zapisovatele.
3. Účast na zasedání zastupitelstva stvrzují zastupitelé svým podpisem na prezenční listině, do níž se zaznamenává rovněž přesný čas pozdního příchodu a předčasného odchodu zastupitelů ze zasedání (zejména s ohledem na jejich přítomnost při hlasování o jednotlivých návrzích usnesení). Prezenční listina je nedílnou součástí zápisu ze zasedání zastupitelstva.
4. Člen zastupitelstva, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech města mohl znamenat výhodu nebo újmu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu města, který má danou záležitost projednávat. Oznámení je vždy součástí zápisu ze zasedání zastupitelstva. Člen zastupitelstva, jenž učinil výše uvedené oznámení o střetu zájmů, hlasuje v dotčené věci bez omezení.
5. Člen zastupitelstva má při výkonu své funkce právo vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu města a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je město, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které město založilo nebo zřídilo. Člen zastupitelstva má při výkonu své funkce právo požadovat od zaměstnanců města zařazených do městského úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které město založilo nebo zřídilo, informace o skutečnostech, které souvisejí s výkonem jejich funkce.
6. Podněty dle čl. 5 odst. 5, které nelze vyřídit bezprostředně na místě, budou vyřízeny písemně do 30 dnů. Konkrétní odpovědnost za vyřízení této agendy určí tajemník městského úřadu v rámci organizační struktury městského úřadu dle pokynů starosty.
7. Souhrnnou zprávu o písemném vyřízení všech podnětů dle čl. 5 odst. 6 předkládá rada města zastupitelstvu na jeho nejbližším následujícím zasedání. Uplatní-li člen zastupitelstva v souvislosti s písemným vyřízením svého podnětu výhrady, rozhodne o jejich opodstatněnosti zastupitelstvo.
8. Veškeré dotazy, připomínky a podněty vznesené v průběhu zasedání zastupitelstva dle čl. 5 odst. 5 se zaznamenávají do zápisu z příslušného zasedání.

Čl. 6

Průběh zasedání zastupitelstva

1. Zasedání zastupitelstva řídí starosta, popřípadě místostarosta či jiný člen zastupitelstva (dále jen „předsedající“).
2. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná.
3. Zastupitelstvo je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů.
4. Předsedající zahájí zasedání zastupitelstva nejpozději 20 minut po stanoveném začátku zasedání. Není-li při zahájení jednání zastupitelstva nebo v jeho průběhu přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva, ukončí předsedající zasedání zastupitelstva. Do 15 dnů se koná jeho náhradní zasedání.
5. Předsedající zahajuje, řídí a ukončuje zasedání zastupitelstva. V úvodu zasedání předsedající konstatuje usnášeníschopnost zastupitelstva a navrhne schválení programu zasedání. Předsedající dále určí zapisovatele z okruhu zaměstnanců města zařazených do městského úřadu a předloží zastupitelstvu návrh na volbu dvou ověřovatelů zápisu z řad členů zastupitelstva. Předsedající seznámí přítomné s rámcovou zprávou o činnosti orgánů města a o plnění úkolů vyplývajících z usnesení přijatých na posledním zasedání zastupitelstva, případně o vyřízení dotazů či podnětů z tohoto zasedání.
6. Předsedající seznámí zastupitelstvo se zprávou ověřovatelů zápisu z předchozího zasedání zastupitelstva, eventuálně s uplatněnými námitkami členů zastupitelstva proti tomuto zápisu. O námitkách členů zastupitelstva proti zápisu z předchozího zasedání rozhodne zastupitelstvo.
7. Starosta předkládá zastupitelstvu k rozhodnutí usnesení rady města, jejichž výkon pozastavil pro jejich nesprávnost podle § 105 zákona o obcích. Předkládané návrhy je povinen zdůvodnit. O předložených návrzích rozhodne zastupitelstvo.
8. O zařazení návrhů na pořad jednání přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva rozhodne zastupitelstvo.
9. Jednotlivé body programu před jejich projednáním stručně uvede předsedající, případně předkladatel.
10. Před zahájením rozpravy umožní předsedající zástupcům výborů seznámit zastupitelstvo se stanovisky výborů k projednávané problematice.

Rozprava

11. Všem vystupujícím uděluje, popřípadě odnímá slovo předsedající.
12. Předsedající důsledně dbá na věcný průběh a pracovní charakter zasedání.
13. Zahájení a ukončení rozpravy oznamuje předsedající. Do rozpravy se zastupitelé i ostatní účastníci zasedání přihlašují viditelným zvednutím ruky, popřípadě elektronickým zařízením. Přihlásit se o slovo lze pouze před ukončením rozpravy.
14. Předsedající udělí postupně slovo všem přihlášeným členům zastupitelstva, popř. tajemníkovi městského úřadu, a to v pořadí, v jakém se přihlásili o slovo. Přednostně může předsedající udělit slovo předkladateli návrhu projednávaného bodu programu. Ke stejnému bodu programu se tentýž vystupující (včetně předkladatele) smí vyjádřit nejvýše dvakrát, přičemž každé jeho jednotlivé vystoupení je omezeno časovým limitem 3 minut. Po překročení vymezeného času předsedající může vystupujícímu odejmout slovo. Za účelem doplnění projednávané problematiky může předsedající udělit slovo příslušnému zaměstnanci města zařazenému do městského úřadu, jehož vystoupení není omezeno časovým limitem.
15. Osobám přihlášeným do rozpravy na základě oprávnění dle § 16, § 17 a § 36 zákona o obcích udělí předsedající slovo po skončení vystoupení posledního z přihlášených dle čl. 6 odst. 14, a to v pořadí, v jakém se přihlásili o slovo. Osoby vyjmenované v čl. 6, odst. 15 mohou vystoupit k témuž bodu programu nejvýše dvakrát a každé jejich vystoupení je omezeno časovým limitem 3 minut.
16. Dostaví-li se na zasedání zastupitelstva za účelem vyjádření téhož stanoviska k témuž bodu programu větší skupina osob z řad veřejnosti (více než 5 osob), může předsedající tyto osoby vyzvat, aby svá stanoviska vyjádřily prostřednictvím svého společného zástupce, jemuž předsedající následně udělí slovo. Společný zástupce může vystoupit k témuž bodu programu nejvýše dvakrát, přičemž každé jeho jednotlivé vystoupení je omezeno časovým limitem 5 minut. Společný zástupce vystupuje pouze za osoby, jež s tímto postupem vyjádřily souhlas.
17. Požádá-li na zasedání zastupitelstva o slovo člen vlády nebo jím určený zástupce, senátor, poslanec, nebo zástupce orgánů kraje, musí mu být uděleno.
18. Se souhlasem předsedajícího mohou na zasedání zastupitelstva vystoupit i osoby v jednacím řádu neuvedené, nerozhodne-li v konkrétním případě zastupitelstvo jinak.
19. Zastupitelé se mohou kdykoliv přihlásit o slovo s technickou poznámkou, je-li jejím obsahem upozornění na porušení právních předpisů, jednacního řádu či jiných procedurálních pravidel. Zastupiteli s technickou poznámkou je uděleno

přednostní právo na vystoupení ihned po dokončení právě probíhajícího projevu. Technická poznámka je omezena časovým limitem 1 minuty. Nenaplní-li vystoupení svým obsahem parametry technické poznámky či byl-li překročen vymezený čas, může předsedající vystupujícímu odejmut slovo.

20. Zastupitelstvo může během vlastního zasedání rozhodnout o změně pořadí jednotlivých bodů programu, eventuálně o jejich přesunutí na příští zasedání zastupitelstva, stejně tak jako rozhodnout o sloučení rozpravy ke dvěma či více bodům programu.
21. Ukončení rozpravy může navrhnout kterýkoliv člen zastupitelstva. O návrhu na ukončení rozpravy se hlasuje ihned bez rozpravy. V případě schválení návrhu na ukončení rozpravy bude umožněno vystoupit všem, kdo byli do rozpravy přihlášení před podáním návrhu na její ukončení.

Hlasování a usnesení

22. Na závěr každého programového bodu jednání obvykle zastupitelstvo rozhoduje o přijetí příslušného návrhu usnesení. Usnesení představuje kolektivní rozhodnutí zastupitelstva jako nejvyššího orgánu samosprávy města Vzorná Obec. Deklaruje tak v konkrétní věci vážnou, určitou a svobodnou vůli města, na níž panuje většinová shoda zastupitelů.
23. Usnesením zastupitelstva se mohou v oblasti samostatné působnosti ukládat úkoly starostovi, radě města, členům zastupitelstva, výborům, tajemníkovi městského úřadu, městskému úřadu, případně dalším institucím města.
24. Konečná formulace usnesení zastupitelstva musí vždy obsahově odpovídat výsledkům jednání zastupitelstva.
25. Zastupitelstvo rozhoduje hlasováním. K platnému přijetí usnesení zastupitelstva, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva, nestanoví-li v daném případě zvláštní právní předpis jinak. Před každým hlasováním předsedající vždy ověřuje aktuální usnášeníschopnost zastupitelstva. Zjištěný údaj se uvede v zápisu ze zasedání zastupitelstva.
26. Před zahájením hlasování předsedající seznámí zastupitelstvo s předmětem hlasování a přečte doslovné znění navrhovaného usnesení.
27. Zastupitelstvo hlasuje zpravidla veřejně, nestanoví-li zákon jinak. O návrhu hlasovat tajně rozhoduje v každém jednotlivém případě zastupitelstvo bez rozpravy.
28. Každý člen zastupitelstva hlasuje o předloženém návrhu osobně, v souladu se slibem zastupitele.

29. Hlasování se provádí viditelným zvednutím ruky, popřípadě elektronickým zařízením.
30. V průběhu hlasování může zastupitel hlasovat „PRO“ návrh, „PROTI“ návrhu, případně se „ZDRŽET“ hlasování či „NEHLASOVAT“. Veškeré údaje o všech hlasováních všech zastupitelů se zaznamenávají do zápisu ze zasedání zastupitelstva.
31. Předkladatel návrhu usnesení je povinen dbát o maximální stručnost, věcnost, určitost a srozumitelnost předkládaného návrhu.
32. V případě, že je předložen návrh usnesení v několika variantách, hlasuje zastupitelstvo nejprve o variantě doporučené radou města či předkladatelem.
33. V případě předložení doplňujících návrhů, pozměňujících návrhů či protinávrhů (dále jen „alternativní návrhy“) hlasuje zastupitelstvo nejprve o těchto alternativních návrzích. Bylo-li alternativních návrhů předloženo více, hlasuje o nich zastupitelstvo v opačném pořadí, než v jakém byly podány.
34. Na program téhož zasedání zastupitelstva nelze opakovaně zařadit návrh, jenž v uplynulém průběhu dosavadního zasedání nezískal potřebnou většinu hlasů pro jeho schválení. To neplatí, bylo-li zastupitelstvem rozhodnuto o vyvolání dohodovacího řízení podle čl. 6 odst. 35.
35. Jestliže předložený návrh usnesení nezískal při hlasování potřebnou většinu, může zastupitelstvo ihned po ukončení tohoto hlasování na návrh člena zastupitelstva rozhodnout o vyvolání dohodovacího řízení. V případě schválení návrhu na vyvolání dohodovacího řízení vyzve předsedající všechny politické subjekty zúčastněné v zastupitelstvu, aby pro účely dohodovacího řízení jmenovaly každý po jednom svém zástupci. Nestraníci, respektive nezařazení zastupitelé ze svého středu určí pro účely dohodovacího řízení jednoho zástupce. Předsedající následně přeruší zasedání zastupitelstva na dobu nezbytně nutnou pro dosažení eventuální dohody mezi určenými zástupci. Dohodovací řízení je neveřejné a řídí jej předsedající. Dojde-li k dohodě nasvědčující tomu, že původní či upravený návrh usnesení získá potřebnou většinu hlasů, obnoví předsedající přerušené zasedání zastupitelstva a vyzve ty zástupce zúčastněné na dohodovacím řízení, kteří o to projeví zájem, aby zastupitelstvu přednesli svá stanoviska k projednávané věci. Každý zástupce zúčastněný na dohodovacím řízení smí vystoupit se svým stanoviskem k projednávané věci pouze jednou a jeho vystoupení je omezeno časovým limitem 3 minut. Po skončení projevu posledního ze zástupců, jenž projevil o vystoupení zájem, vyhlásí předsedající rozpravu k předloženému návrhu. Po ukončení rozpravy dá předsedající o výsledném návrhu usnesení hlasovat. Nezíská-li předložený návrh potřebnou většinu hlasů, oznámí předsedající, že návrh nebyl přijat.

36. Nenaplní-li dohodovací řízení svůj účel v časovém limitu 60 minut, obnoví předsedající přerušené zasedání zastupitelstva a dá v něm pokračovat dle schváleného programu.
37. Dohodovací řízení lze na téže zasedání zastupitelstva u téhož programového bodu vyvolat pouze jednou.
38. Nastanou-li během zasedání zastupitelstva v projednávané věci podstatné okolnosti, jež neumožňují zastupitelstvu zodpovědně rozhodnout o předloženém návrhu usnesení, rozhodne zastupitelstvo o přesunutí takového bodu programu na pořad jednání nejbližšího dalšího zasedání zastupitelstva. Návrh usnesení o tomto postupu předkládá zastupitelstvu předsedající, popř. jiný člen zastupitelstva.
39. Byl-li kterýkoliv návrh usnesení schválen potřebným počtem hlasů, uvede se do zápisu ze zasedání zastupitelstva mimo doslovného znění usnesení, jeho číselného označení a údajů o hlasování rovněž sousloví „návrh usnesení byl přijat“.
40. Nebyl-li kterýkoliv návrh usnesení schválen potřebným počtem hlasů, uvede se do zápisu ze zasedání zastupitelstva mimo doslovného znění návrhu usnesení a údajů o hlasování rovněž sousloví „návrh usnesení nebyl přijat“.

Čl. 7

Nerušený průběh zasedání, pořádková opatření

1. Nikdo nesmí rušit průběh zasedání zastupitelstva. Osoby, které svým jednáním hrubě narušují řádný průběh zasedání zastupitelstva a které nereagují na výzvu předsedajícího k nápravě, může předsedající vykázat ze zasedací místnosti.
2. V průběhu zasedání zastupitelstva uděluje a odnímá slovo všem vystupujícím předsedající. Předsedající odnímá slovo vystupujícím zejména, ujmají-li se slova svévolně, odchylují-li se zcela od tématu, překračují-li vymezený čas pro svá vystoupení, porušují-li obsahem svých vystoupení právní řád České republiky či jednací řád, popřípadě, má-li obsah jejich vystoupení vulgární charakter.

Čl. 8

Ukončení zasedání zastupitelstva

1. Byl-li pořad jednání probíhajícího zasedání zastupitelstva zcela vyčerpán a nikdo se již nehlásí o slovo, ukončí předsedající zasedání zastupitelstva.
2. Předsedající rovněž ukončí zasedání zastupitelstva, není-li v době jeho zahájení či v jeho průběhu přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Do 15 dnů poté se koná jeho náhradní zasedání.

Čl. 9 **Výbory**

1. Zastupitelstvo zřizuje výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu.
2. Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo. Ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu.
3. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva; to neplatí, jde-li o předsedu osadního výboru.
4. Počet členů výboru je vždy lichý. Výbor se schází dle potřeby. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje jej předseda výboru.
5. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.
6. V souladu s § 117, odst. 2 zákona o obcích zřizuje zastupitelstvo povinně finanční a kontrolní výbor.
7. Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník městského úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na městském úřadu.
8. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky města a plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo.
9. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady města, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a městským úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo.
10. O provedené kontrole výbor vyhotovuje zápis, v němž uvede zejména předmět kontroly, zjištěné nedostatky a návrhy opatření směřující k jejich odstranění. Zápis podepisuje kontrolu provádějící člen výboru a osoba, jejíž činnosti se kontrola týká.
11. Výbor předkládá kontrolní zápis zastupitelstvu. K zápisu připojí vyjádření orgánu, popřípadě osob, jejichž činnosti se kontrola týká.

Čl. 10 **Zápis ze zasedání zastupitelstva**

1. O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé.

2. Zápis dokumentuje zejména průběh zasedání zastupitelstva a obsah přijatých usnesení.
3. Do zápisu ze zasedání zastupitelstva se vždy uvede:
 - a) datum a místo zasedání
 - b) přesný čas zahájení a přesný čas ukončení zasedání
 - c) totožnost předsedajícího
 - d) totožnost zapisovatele
 - e) totožnost ověřovatelů zápisu
 - f) počet přítomných členů zastupitelstva (včetně všech změn během zasedání)
 - g) totožnost omluvených a neomluvených členů zastupitelstva
 - h) schválený program jednání zastupitelstva
 - i) stručný průběh rozpravy včetně základní informace o vystupujících
 - j) kompletní výčet podaných návrhů na usnesení
 - k) průběh a výsledky všech hlasování
 - l) schválená znění všech přijatých usnesení včetně jejich číselných označení
 - m) přesný čas přerušení a obnovení zasedání (bylo-li zasedání přerušeno)
 - n) totožnost zástupců určených pro dohodovací řízení (uskutečnilo-li se)
 - o) výčet všech oznámení o střetu zájmů
 - p) datum pořízení zápisu.
4. Zápis ze zasedání zastupitelstva se vyhotovuje nejpozději do 10 dnů po skončení zasedání a je uložen na městském úřadu k nahlédnutí. Zápis je v zákonem požadované úpravě rovněž k dispozici na webových stránkách města. Nedílnou součástí zápisu je prezenční listina z příslušného zasedání zastupitelstva. Samostatnou přílohou zápisu je rovněž městským úřadem zveřejněná informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva s vyznačením data zveřejnění na elektronické úřední desce přístupné z webových stránek města, stejně tak jako data jejího následného sejmutí.
5. Ze zasedání zastupitelstva se pořizuje audiovizuální záznam, jehož zákonně upravená verze je k dispozici po dobu nejméně 4 let na webových stránkách města Vzorná Obec.
6. O případných námitkách členů zastupitelstva (popř. ověřovatelů zápisu) proti zápisu ze zasedání zastupitelstva rozhodne na svém nejbližším zasedání zastupitelstvo.

Čl. 11

Zabezpečení a kontrola plnění usnesení zastupitelstva

1. Plnění usnesení zastupitelstva zabezpečuje rada města. Rada města projedná na svém nejbližším zasedání návrh organizačních opatření k zabezpečení plnění přijatých usnesení z posledního zasedání zastupitelstva a organizačních opatření k vyřízení obdržených podnětů členů zastupitelstva z téhož zasedání. Návrhy radě města předkládá starosta.

2. Kontrolu plnění usnesení zastupitelstva a rady města provádí kontrolní výbor. Písemnou výstupní zprávu o své činnosti podává kontrolní výbor pravidelně zastupitelstvu na každém jeho zasedání.

Čl. 12 **Závěrečná ustanovení**

1. Nastane-li v průběhu zasedání zastupitelstva situace, která není upravena platným právním řádem ani jednacím řádem, rozhodne o způsobu jejího řešení zastupitelstvo.
2. Od postupu stanoveného jednacím řádem se zastupitelstvo může odchýlit, jsou-li splněny podmínky obecné zákonnosti a byl-li takový postup schválen nadpoloviční většinou hlasů všech členů zastupitelstva či faktickým jednáním zastupitelstva bez uplatnění námitek člena zastupitelstva. Platnost a účinnost jednacího řádu tím není dotčena.
3. Změny jednacího řádu provádí zastupitelstvo města zrušením původního a schválením nového usnesení.
4. Tento jednací řád schválilo zastupitelstvo usnesením číslo 001/20/ZM/2020 na svém zasedání dne 05. 01. 2020.
5. Tento jednací řád nabývá účinnosti dnem 01. 02. 2020. Tímto dnem se ruší jednací řád schválený usnesením číslo 057/15/ZM/2015 ze dne 23. 05. 2015.

Mgr. Jiří Novák
starosta města

Ing. Lucie Malá
místostarostka města

IV. Komentář k Jednacímu řádu Zastupitelstva města Vzorná Obec (model pro město s radou města a tajemníkem městského úřadu)

Tento inspirativní vzor jednacího řádu zastupitelstva obce (dále jen „jednací řád“) byl vypracován pro fiktivní město, v němž byla zřízena rada města a v němž je obsazena funkce tajemníka městského úřadu. Tuto variantu jednacího řádu pak lze přiměřeně využít pro všechny obce (nikoliv jen města) s podobnou organizační strukturou. Jednotlivé instituty obou vzorových jednacích řádů (uvedených v tomto metodickém materiálu) lze v případě potřeby rovněž vzájemně kombinovat. Vlastní text vzorových jednacích řádů lze pro potřeby územních samosprávných celků použít i ve zcela doslovném znění (tj. kopírovat jejich doslovný text).

Ad Čl. 1 – Úvodní ustanovení

Článek 1 patrně nevyžaduje upřesňující komentář, neboť účel jednacího řádu zastupitelstva obce je z podstaty věci dostatečně zřejmý. Bližší podrobnosti obsahuje průběžný text celého metodického materiálu.

Ad Čl. 2 – Pravomoci zastupitelstva

Odst. 1. Viz § 84 odst. 1, § 35 a § 84 odst. 3 zákona o obcích.

Odst. 2. Viz např. § 84 odst. 4 zákona o obcích.

Ad Čl. 3 – Svolání zasedání zastupitelstva

Odst. 1. Viz § 92 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 2. Viz § 92 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 3. Viz § 92 odst. 1 a 2 zákona o obcích.

Odst. 4. Viz § 92 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 5. Viz zejména § 93 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 6. Viz zejména § 93 odst. 2 zákona o obcích.

Ad Čl. 4 – Příprava zasedání zastupitelstva

Odst. 1. až 3. Záležitosti uvedené v těchto odstavcích lze uspořádat dle uvážení i odlišně, uvedený příklad je pouze jedním z možných řešení.

Odst. 4. Viz § 94 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 5. Uvedený způsob řešení nevyplývá z žádného právního předpisu. Zohledňuje však legálním způsobem praktickou potřebu obecního (zde městského) úřadu efektivně přijímat a zpracovávat veškeré návrhy podané dle § 94 odst. 1 zákona o obcích tak, aby jejich celkový výčet mohl být co nejtransparentněji zveřejněn v informaci dle § 93 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 6. Formulace tohoto ustanovení odpovídá základním požadavkům na věcný obsah, pracovní charakter a hospodárnost průběhu zasedání zastupitelstva

obce. Zastupitelé musí být seznámeni s projednávanou problematikou alespoň tak, aby byli schopni zodpovědně hlasovat o předloženém návrhu.

Odst. 7. Jedno z možných řešení.

Ad Čl. 5 - Práva a povinnosti členů zastupitelstva

Odst. 1. Viz § 83 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 2. a 3. Tato evidence mimo jiné vypovídá o naplňování díkce § 83 odst. 1 zákona o obcích jednotlivými zastupiteli, osvědčuje jejich nezpochybnitelnou přítomnost na zasedání a tvoří nedílnou součást zápisu ze zasedání zastupitelstva.

Odst. 4. Viz § 83 odst. 2 zákona o obcích.

Odst. 5. až 8. Viz § 82 zákona o obcích. Způsob určení odpovědnosti za vyřízení písemných reakcí na jednotlivé podněty je vhodné stanovit z důvodu vyloučení případných pochybností. Jedním z příkladů takového řešení může být způsob uvedený ve vzorovém jednacím řádu. Zastupitelstvo je pak na svém nejbližší následující zasedání o vyřízení všech podnětů rámcově informováno a rozhoduje již eventuálně jen o dalším postupu, jsou-li příslušným zastupitelem vzneseny proti způsobu vyřízení jeho věci námitky.

Ad Čl. 6 – Průběh zasedání zastupitelstva

Odst. 1. Viz např. § 92 odst. 1 či §104 odst. 1 zákona o obcích atd.

Odst. 2. Viz § 93 odst. 3 zákona o obcích.

Odst. 3. a 4. Viz § 92 odst. 3 zákona o obcích.

Odst. 5. Toto ustanovení jednacího řádu mimo jiné naplňuje požadavky § 97 zákona o obcích. Některé záležitosti zde uvedené lze ovšem uspořádat dle uvážení či potřeb zastupitelstva obce i odlišně. Např. ustanovení § 95 odst. 1 zákona o obcích neuvádí konkrétní způsob určení ověřovatelů zápisu ze zasedání zastupitelstva (totéž platí ostatně i o osobě zapisovatele). Uvedený příklad je však patrně nejčastějším a nejpraktičtější z mnoha nabízejících se variant řešení. Určení ověřovatelů zápisu z řad členů zastupitelstva (obvykle dvou osob) se pak z mnoha praktických důvodů jeví jako nejvhodnější. Více v předchozí části tohoto metodického materiálu – B. 10.

Odst. 6. Jedno z možných řešení.

Odst. 7. Viz § 105 a § 84 odst. 5 zákona o obcích.

Odst. 8. Viz § 94 odst. 2 zákona o obcích.

Odst. 9. a 10. Doporučený způsob řešení.

Odst. 11. až 13. Ustanovení jednacího řádu naplňující obecný účel (smysl) zasedání zastupitelstva obce.

Odst. 14. a 15. Omezující opatření vystupujících by měla být uplatňována pouze v případech, v nichž je to pro řádný průběh zasedání zastupitelstva skutečně nezbytné. Konkrétní podoba omezujících opatření by pak vždy měla vycházet

především z detailní znalosti místních poměrů (viz předchozí text tohoto metodického materiálu – B. 6.). Opatření, která se v jednom případě jeví při zohlednění všech souvisejících okolností jako zcela legitimní (legální), nemusí v jiném případě (a za jiných podmínek) v testu legitimacy (legality) vůbec obstát. Rozhodně proto nelze vytvořit jediný univerzální model omezujících opatření pro všechny obce bez rozdílu. Zastupitelstvo obce má navíc možnost zavádět nezbytná opatření improvizovaně i v průběhu vlastního zasedání, vyžaduje-li to aktuální situace. Je proto vždy nanejvýš vhodné nejprve zodpovědně posoudit, nakolik je skutečně nutné vkládat omezující opatření do jednacího řádu „napevno“ předem. Ministerstvo vnitra doporučuje omezující opatření využívat jen tehdy, není-li možné zabezpečit řádný průběh zasedání zastupitelstva jinak. V případě vzorového jednacího řádu je však pro ilustraci předpokládána reálná potřeba eliminace pravidelně se opakujících konfliktních situací, v nichž zasedání zastupitelstva objektivně trpí nežádoucími obstrukcemi a zavedení omezujících opatření se s ohledem na zachování věcného a účelného průběhu zasedání jeví jako optimální řešení. Časový limit 3 minut na vystoupení a minimální počet dvou vystoupení k témuž bodu programu se přitom zdá být nejnižší rozumnou hranicí umožňující vystupujícím ještě dostatečně určitě vyjádřit vlastní stanovisko k projednávané věci. Omezující limity však nemusí být vždy pro všechny vystupující osoby totožné. Vzor jednacího řádu zohledňuje specifické postavení zastupitele, jemuž lze na jedné straně nepochybně přiznat časový rozsah vystoupení odpovídající významu jeho postavení, avšak kterému na druhé straně díky tomuto postavení obvykle nečiní potíže rychlejší a přesnější formulace vlastního stanoviska. Naproti tomu ostatní vystupující sice mohou být v komplikovanějším postavení z důvodu nedostatku zkušeností s vystupováním na veřejnosti, nicméně je třeba přihlídnout i k jejich potenciálně většímu počtu. Ve vzorovém modelu tak byly nakonec s přihlídnutím ke všem podstatným okolnostem stanoveny všem vystupujícím stejné podmínky (dva příspěvky po třech minutách k témuž bodu programu). Zaměstnanci obce (zde města) zařazení do obecního (zde městského) úřadu, jež vyzval k vystoupení přímo předsedající, pak tímto časovým limitem omezení nejsou vůbec, neboť k tomu není racionální důvod. O prominutí omezujícího opatření či naopak jeho uplatnění nad rámec jednacího řádu může ovšem vždy rozhodnout zastupitelstvo obce (města).

Odst. 16. Na tomto místě vzorový jednací řád předkládá možnou variantu řešení situace, kdy se na zasedání zastupitelstva obce dostaví početnější skupina aktivistů s totožným postojem k témuž bodu programu a z hlediska časové náročnosti by nebylo účelné, aby všichni účastníci této skupiny osob vyjadřovali svoje stanovisko jeden po druhém. Nabízí se jim proto prostřednictvím společného zástupce jistá forma privilegovaného vystoupení s delším časovým limitem výměnou za efektivnější průběh zasedání.

Odst. 17. Viz § 93 odst. 4 zákona o obcích.

Odst. 18. Doporučený způsob řešení.

Odst. 19. Doporučený způsob řešení.

Odst. 20. Jedno z možných řešení.

Odst. 21. Doporučený způsob řešení. Účastníci zasedání, kteří se do rozpravy přihlásili před podáním návrhu na její ukončení, mohou (projevili-li o to zájem) se svým příspěvkem vystoupit i poté, co byl návrh na ukončení rozpravy zastupitelstvem schválen, neboť jinak by takto účelové zamezení jejich eventuálnímu vystoupení bylo v rozporu se zákonem (např. § 16, § 17, § 36 či § 82 zákona o obcích apod.).

Odst. 22. Jedna z možných definic usnesení.

Odst. 23. Možné účinky usnesení zastupitelstva obce.

Odst. 24. Formulace konkrétního usnesení zastupitelstva obce by měla vždy co nejpřesněji odpovídat výsledkům jednání zastupitelstva, z nichž příslušné usnesení vzešlo.

Odst. 25. Viz § 87 zákona o obcích.

Odst. 26. Doporučený způsob řešení.

Odst. 27. Doporučený způsob řešení.

Odst. 28. Viz § 69 odst. 2 a 4 zákona o obcích.

Odst. 29. Doporučený způsob řešení.

Odst. 30. Možný způsob formulace. Standardní výčet jednotlivých variant hlasování obvykle zahrnuje možnosti „PRO“ návrh, „PROTI“ návrhu a „ZDRŽEL SE“ hlasování. Velmi často se však v jednacích řádech objevuje rovněž čtvrtá možnost „NEHLASOVAL“. Ponejvíce v případech, kdy je proces hlasování realizován prostřednictvím elektronického hlasovacího zařízení. Nejedná se přitom samozřejmě o omyl, nýbrž o vědomě zavedenou variantu (ne)hlasování. „Zdržet se“ hlasování pak v žádném případě neznamená totéž, jako „nehlasovat“. Důvody evidování, respektive rozlišování těchto dvou posledně jmenovaných variant přístupu k hlasování o předloženém návrhu jsou v různých obcích různé. Nejčastěji mají obce potřebu odlišit zastupitele, kteří aktivně projevili svoji vůli zdržet se hlasování (tedy např. stisknuli tlačítko „ZDRŽEL SE“), a zastupitele, kteří zůstali při hlasování zcela pasivní (nestisknuli žádné hlasovací tlačítko). Praktický význam takové evidence je sice diskutabilní, ovšem možný. Ve vzorovém jednacím řádu se tato varianta objevuje jen proto, aby bylo zřejmé, že je tato eventuální možnost přípustná. Skutečný právní význam má však prakticky jen obvyklá varianta se třemi základními možnostmi hlasování (pro, proti, zdržel se).

Odst. 31. Formulace zohledňující potřebu racionální podoby návrhu usnesení.

Odst. 32. Jedna z možných variant optimálního řešení.

Odst. 33. Jsou-li zastupitelstvu k původnímu návrhu předloženy alternativní návrhy, osvědčuje se v praxi jako vysoce efektivní hlasovat o předložených návrzích v opačném pořadí, než v jakém byly předloženy, tj. od posledního z nich směrem k původnímu návrhu. V okamžiku, kdy je pak některý z této posloupné řady předložených návrhů potřebným počtem hlasů schválen, není již logicky třeba hlasovat o zbývajících návrzích. Zároveň však není možné označit zbývajících návrhy za automaticky „neschválené“ („nepřijaté“), neboť o nich fakticky nebylo hlasováno.

Jakkoliv je v současnosti již tato metoda hlasování poměrně rozšířená, zůstává otázka úpravy způsobu hlasování o jednotlivých návrzích i nadále plně na uvážení konkrétního zastupitelstva a lze ji tedy v případě potřeby eventuálně řešit i jinak.

Odst. 34. až 37. Problematika dohodovacího řízení vyvolaného uprostřed zasedání zastupitelstva obce je velmi často předmětem nejrůznějších odborných polemik. Z formálního hlediska se jedná o přestávku během zasedání, v níž dojde k improvizované pracovní schůzce vybraných členů zastupitelstva. Ministerstvo vnitra se přiklání spíše k doporučení tento nestandardní institut do jednacího řádu vůbec nezařazovat. Přesto se paradoxně tato poměrně unikátní forma dosažení postupné dohody v projednávané věci nyní objevuje i v samotném vzorovém jednacím řádu předkládaném zastupitelstvům obcí k využití. Důvodem této nepříliš standardní situace je však nepřehlédnutelná skutečnost, že v rámci kontrolní a dozorové činnosti byla Ministerstvem vnitra zaznamenána setrvalé vzestupná tendence obecních zastupitelstev dohodovací řízení do jednacích řádů zapracovávat, a to povětšinou poměrně kontroverzním způsobem. Ministerstvo vnitra tak bylo nuceno řešit zásadní otázku, zda ponechat i nadále náležitosti související s úpravou dohodovacího řízení čistě na volném uvážení autorů (a to i za cenu víceméně živelního vzniku místy až protiprávních ustanovení jednacího řádu), či tuto problematiku zpracovat v souladu s veškerými požadavky právního řádu České republiky jako využitelný vzor. Konkrétní znění příslušných ustanovení upravujících ve vzorovém jednacím řádu náležitosti dohodovacího řízení je tak třeba vnímat pouze jako možný příklad v souladu se zákonem formulovaného zpracování, přestože původní stanovisko Ministerstva vnitra v této věci zůstává i nadále nezměněno (viz výše).

Odst. 38. Doporučený způsob řešení.

Odst. 39. a 40. Optimální varianta řešení. Vylučuje případné pochybnosti.

Ad Čl. 7 - Nerušený průběh zasedání, pořádková opatření

Odst. 1. a 2. Přiměřená pořádková opatření uplatňuje předsedající (popř. zastupitelstvo) v případech, kdy je řádný průběh zasedání zastupitelstva obce hrubě narušován osobami, jež ve svém závadovém jednání pokračují i po předchozím napomenutí. Mírnější projevy porušení jednacího řádu (např. překročení vymezeného času vystupujícím) vyhodnocuje předsedající uvážlivě dle situace. Podrobněji viz část B. 8. tohoto metodického materiálu.

Ad Čl. 8 - Ukončení zasedání zastupitelstva

Odst. 1. a 2. Logický, respektive zákonný postup vyplývající z dané situace.

Ad Čl. 9 – Výbory

Odst. 1. až 11. Doporučená formulace vycházející z platného zákona (viz § 119 zákona o obcích). Jednací řád zastupitelstva obce by měl obsahovat alespoň výčet zřizovaných výborů, jejich základní parametry a způsob komunikace se zastupitelstvem. Zastupitelstvo přitom nutně nemusí zřizovat pouze výbory vyjmenované zákonem o obcích, nýbrž dle potřeby případně i jiné. Organizační podrobnosti obsahují vždy samotné jednací řády jednotlivých konkrétních výborů.

Ad Čl. 10 - Zápis ze zasedání zastupitelstva

Odst. 1. O průběhu zasedání zastupitelstva obce musí být vždy bezpodmínečně vyhotoven zápis. Problematika podepisování zápisu ze zasedání zastupitelstva obce všemi zákonem předpokládanými osobami je ovšem často příčinou mnoha dohadů, nedorozumění, případně formálních vad tohoto stěžejního dokumentu. Ze znění § 95 odst. 1 zákona o obcích jednoznačně vyplývá, že zápis má být podepsán minimálně třemi osobami („*podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé*“). Jinou alternativu zákon v podstatě nepřipouští. Zákon o obcích však neřeší další postup v případech, kdy zápis podpisem všech určených osob nedisponuje (typicky podpisem jednoho z ověřovatelů). Tato situace by se ovšem v praxi stala velice snadno zcela bezvýchodnou, když chybějící podpis (např. jednoho z ověřovatelů) na příslušném dokumentu jistě nelze zajistit proti vůli této osoby. Z tohoto důvodu bylo postupem času třeba nalézt východisko, které by dostatečně legitimně (a legálně) řešilo vzniklou situaci a nesetrvávalo přitom jen na přísně formalistickém přístupu k věci. Blíže viz část B. 10. tohoto metodického materiálu.

Odst. 2. až 6. Možný způsob formulace (viz § 95 odst. 1 a 2 zákona o obcích). Zápis ze zasedání zastupitelstva obce musí vždy obsahovat všechny obligatorní (povinné) náležitosti a mimo to může (měl by) obsahovat i další, fakultativní (nepovinné, volitelné) náležitosti (viz § 95 odst. 1 zákona o obcích, popř. část B. 10. tohoto metodického materiálu). Ministerstvo vnitra mimo to v souladu s moderní doktrínou otevřenosti veřejné správy a transparentního přístupu k občanské veřejnosti doporučuje zveřejňovat všechny zápisy ze zasedání zastupitelstev územních samosprávných celků na jejich webových stránkách, jakkoliv to prozatím zákon nevyžaduje.

Ad Čl. 11 - Zabezpečení a kontrola plnění usnesení zastupitelstva

Odst. 1. Možná formulace vycházející z ustanovení § 102 odst. 1 zákona o obcích.

Odst. 2. Možná formulace vycházející z ustanovení § 119 odst. 3 písm. a) zákona o obcích.

Ad Čl. 12 - Závěrečná ustanovení

Odst. 1. Optimální řešení.

Odst. 2. Jednací řád zastupitelstva obce je z formálního hlediska usnesením zastupitelstva obce. Jsou-li splněny veškeré podmínky zákonnosti, může se zastupitelstvo od postupu stanoveného jednacím řádem v jednotlivých případech eventuálně i odchýlit. Přednostně by však měl být vždy dodržován postup dle jednacího řádu. Blíže viz část A. 3. tohoto metodického materiálu.

Odst. 3. Jediný legální způsob znění jednacího řádu zastupitelstva obce.

Odst. 4. a 5. Platnost a účinnost jednacího řádu.

Seznam základních dotčených právních předpisů

- 1) Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- 2) Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
- 3) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- 4) Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
- 5) Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- 6) Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- 7) Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- 8) Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů
- 9) Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon)
- 10) Zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- 11) Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
- 12) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Související judikatura

- 1) Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 8 A 316/2011-47 ze dne 13. 03. 2012
- 2) Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 64/2004 ze dne 11. 05. 2005
- 3) Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. US 331/02
- 4) Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 2111/16

